

Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde

Sosyal Etki İzleme Çalışması

Rapor
Şubat 2019

İçerik

Yöntem

Örneklem

Çiftlik Özellikleri

Kazanç ve Maliyetler

Hijyen Uygulamaları

Besleme Uygulamaları

Sütçülüğe Devam Etme Motivasyonu

Eğitim Değerlendirmesi

Pilot Uygulama Değerlendirmesi

Yöntem

Sosyal Etki Araştırması Yaklaşım ve Yöntem

Sosyal etki analizi ile

«Hayvan Besleme ve Hayvan Sağlığı» ve «Sağım Uygulamaları ve Hijyen» eğitimleri yolu ile temas edilen kadın ve erkek üreticilerde algı, tutum ve davranışlarındaki değişimleri anlamak, süt üretim pratiklerindeki farklılaşmaları ortaya çıkarmak.

Proje Hedefi ve Etki Göstergeleri

Yüksek kalitede süt ve süt ürünleri için
süt üreticilerinin bilinç düzeylerinin artırılması
yoluyla kaliteli çiğ süt miktarında artış

Süt alımının yoğun olduğu bölgelerde öncü
çiftçiler ile çalışarak diğer üreticilere örnek
olacak verimli işletmeler yaratarak
süt üretimini arttırmak

*Sağım sürecinde hijyen hatalarının azaltılması, meme hijyeninin
sağlanması ve hayvan hastalıklarında azalma*

Beslemede bilinç artışı ile birlikte hataların azaltılması

Değişim Teorisi

Amaçlanan değişiklikler tartışılmış ve proje hedeflerine göre izleme kriterleri oluşturularak önceliklendirilmiştir.

Karma Araştırma Yöntemi

Sosyal etkiyi anlamak için hem nitel hem de nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı tanımlayıcı ve keşfedici bir çalışma tasarlanmıştır.

Aşamalar

1

Indikatör Belirleme Atölyesi

Atölye

2

Pilot Ön-Test
Denizli

Niceliksel

3

Ön-Test
4 Bölge

Niceliksel

4

Pilot Kalite Uygulamaları
Yüzyüze Derinlemesine
Görüşmeler ve Uygulama
İzleme
Ön Görüşmeler

Niteliksel

5

Son-Test
4 Bölge

Niceliksel

6

Pilot Verimlilik Uygulamaları
Yüzyüze Derinlemesine
Görüşmeler

Niteliksel

7

Pilot Kalite Uygulamaları
Yüzyüze Derinlemesine
Görüşmeler
Son Görüşmeler

Niteliksel

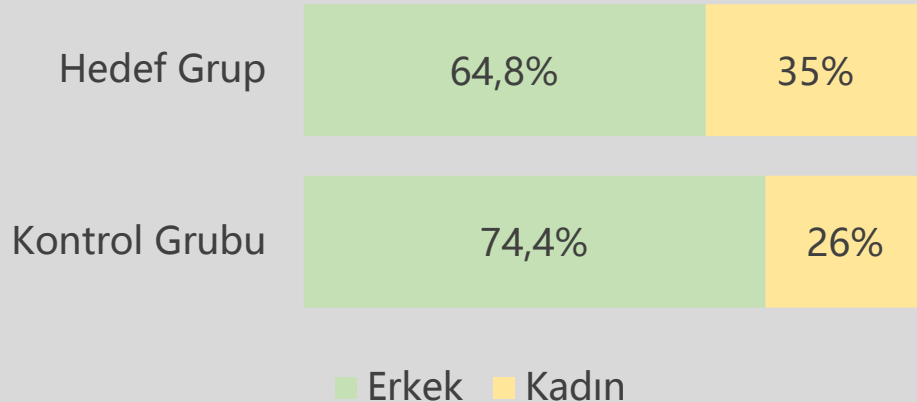
Örnekleme

Niceliksel

4 şehirde 8 eğitim izleme;

Besleme eğitimlerinde 128 ön, 80 son test
Hijyen eğitimlerinde 62 ön, 54 son test
262 kontrol grubu anketi

Toplam 586 Yüzyüze anket uygulaması.

Niteliksel

4 şehirde;

- 3 Kadın üretici
- 5 Erkek üretici
- 9 Köyün ileri geleni (*Kanaat önderi*)
- 10 Pilot Kalite uygulaması
- 2 Pilot Verimlilik uygulaması

Toplam 29 Yüzyüze derinlemesine görüşme.

Derinlemesine görüşmeler, anket çalışmasından çıkarımı zor olan süt çiftçiliğine dair yaklaşımları ve algıları tespit etmek amacıyla en az 1 saat süre ile gerçekleştirilen, anketleri destekleyici görüşmelerdir.

Çiftlik ve Üretici Özellikleri

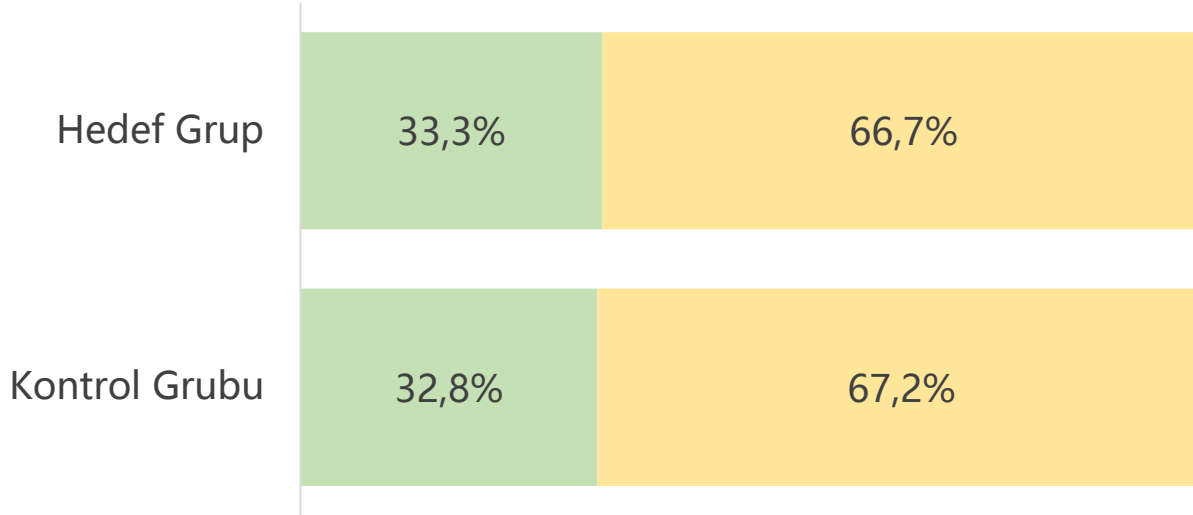

Yeni jenerasyonun süt üretimine katılımı düşük.

Her 3 reticinin 2'si 45 yaşın üstünde.

reticilerde Yaş Dağılımı

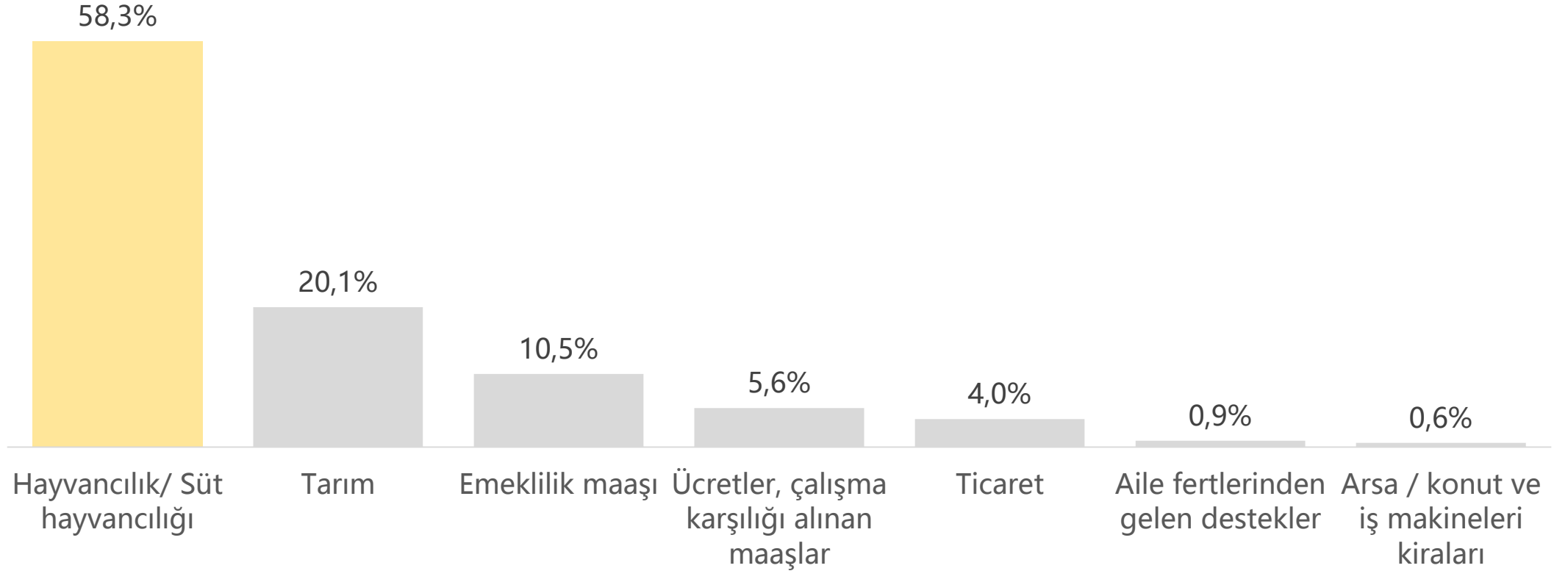
■ <45 ■ ≥45

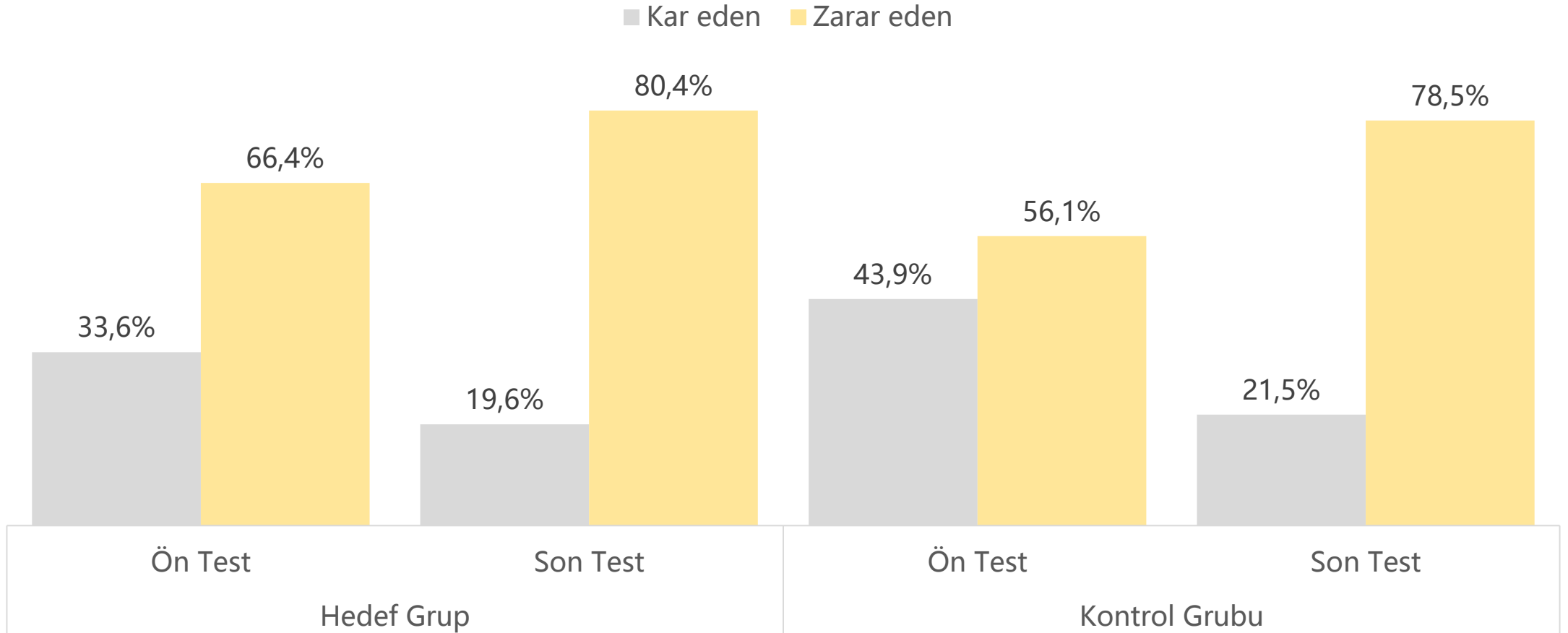
Baz: Hedef grup: 320; Kontrol grubu: 262

Hedef grubun **temel geçim kaynağı süt hayvancılığı**.
Hanelerin %58'i hayvancılık/süt hayvancılığı, %20'si tarım ve %10'u emeklilik maaşı
ile geçiniyor.

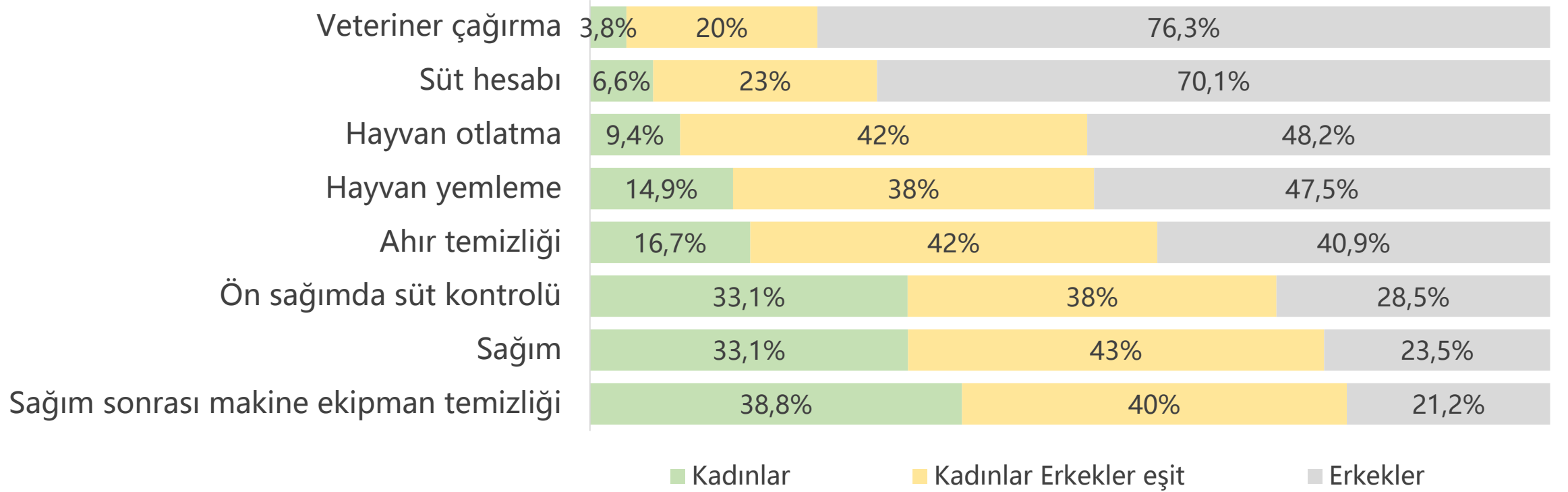

Eğitime katılan grup stlkten **daha az kar ettiğini belirten bir kesimden** oluşuyor. Zarar ettiğini belirtenlerdeki artış, eğitim sonrası anketlerin yapıldığı dönemdeki **yem fiyatları artışından** kaynaklanmakta.

Baz: Hedef grup **n Test:** 190 **Son Test:** 130 **Kontrol grubu:** 262

Kadınlar bakım ve üretim faaliyetlerinde, erkekler süt satışı, işletme ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlık problemleri gibi hanenin dışındaki faaliyetlerde daha çok yer alıyor.

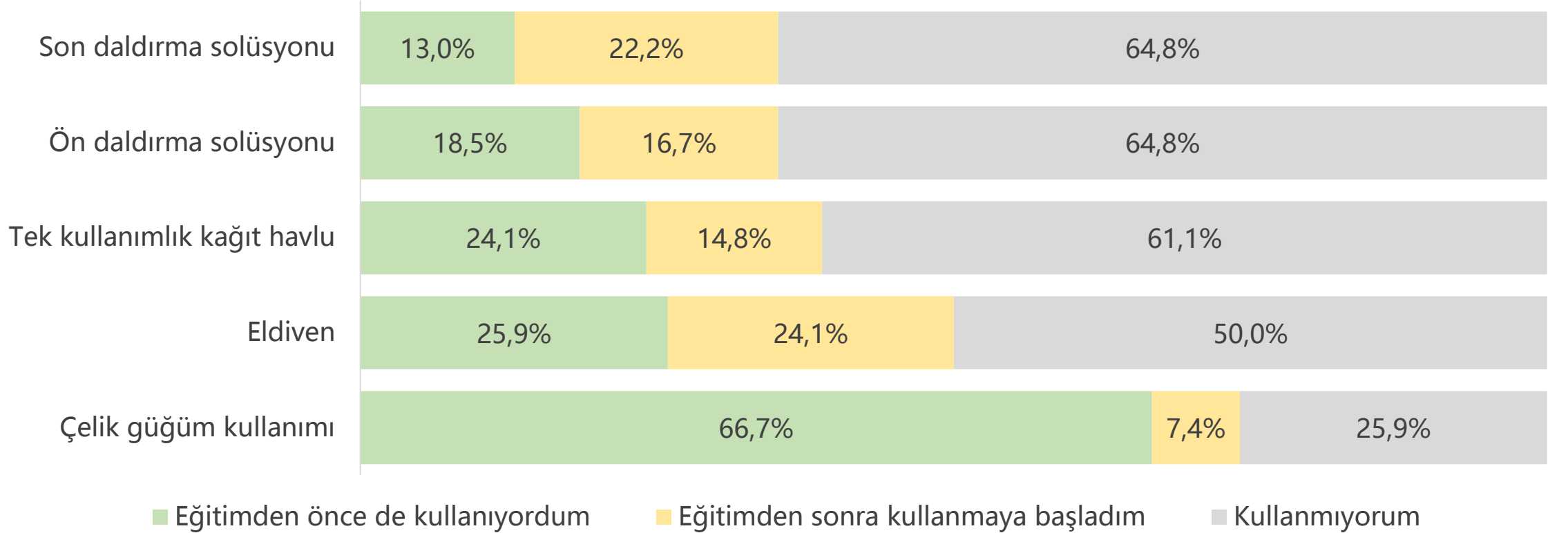
Kaliteli Çiğ Süt için Hijyen Uygulamaları

Hijyen eğitimi katılımcılarının **yaklaşık %20'si daha önce kullanmadığı, sağım hijyen ürünlerini** eğitim sonrasında **kullanmaya başladığını** ifade ediyor.

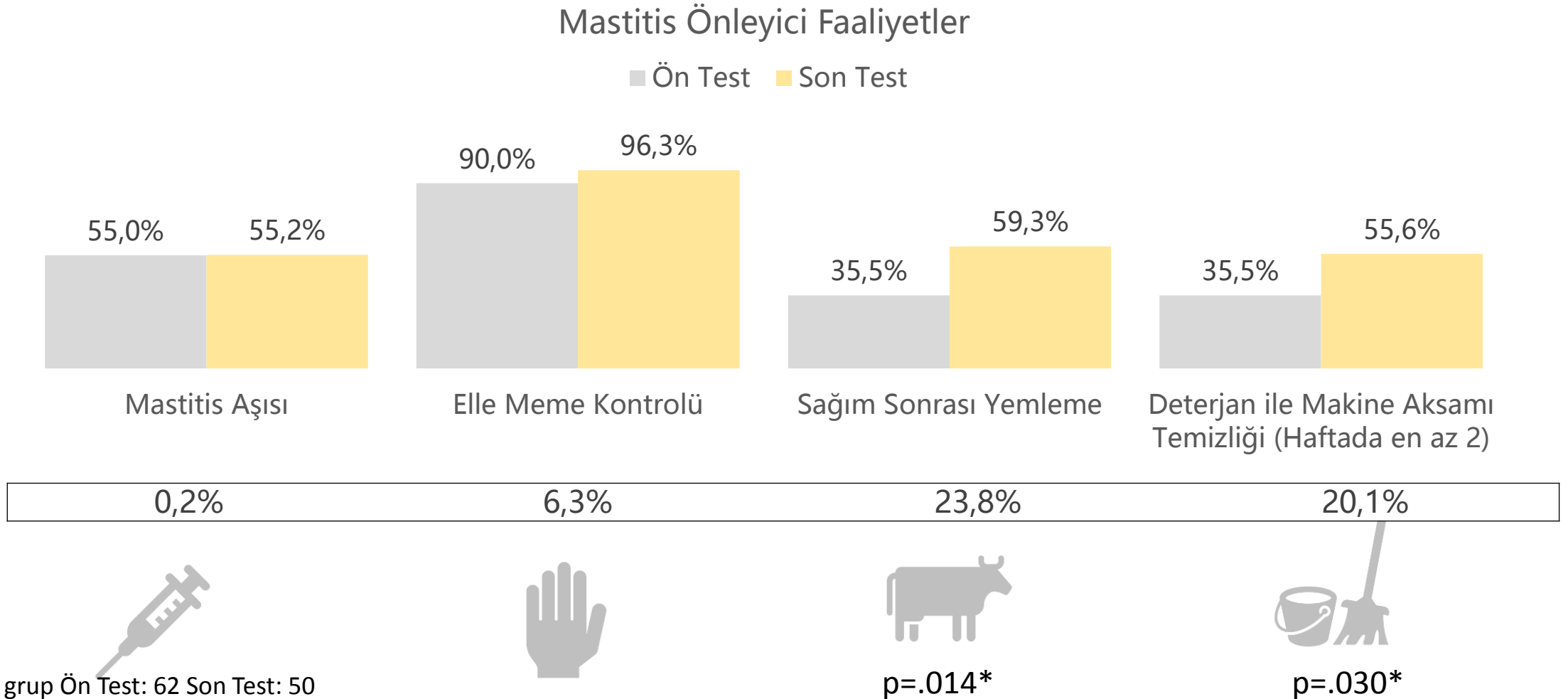
Sağım yapan kadınların eğitim öncesi **eldiven kullanım oranı** yaklaşık **%26** iken, eğitim sonrası **%50'ye** ulaşıyor.

Eğitim sonrası bu malzemelerin kullanımı umut verici olsa da **hijyen malzemelerini kullanmayan %50-60'lık bir kesim mevcut**. Hijyen malzemeleri kullanımında kat edilecek daha yol var.

Mastitis süt verimliliğini azaltan, üreticilerin en çok karşılaştığı sorunlardandır.
Hijyen eğitimleri sonraşı **mastitis önleyici** uygulamaların sıklığında **artış var**.

*değişim istatistiksel olarak anlamlıdır.

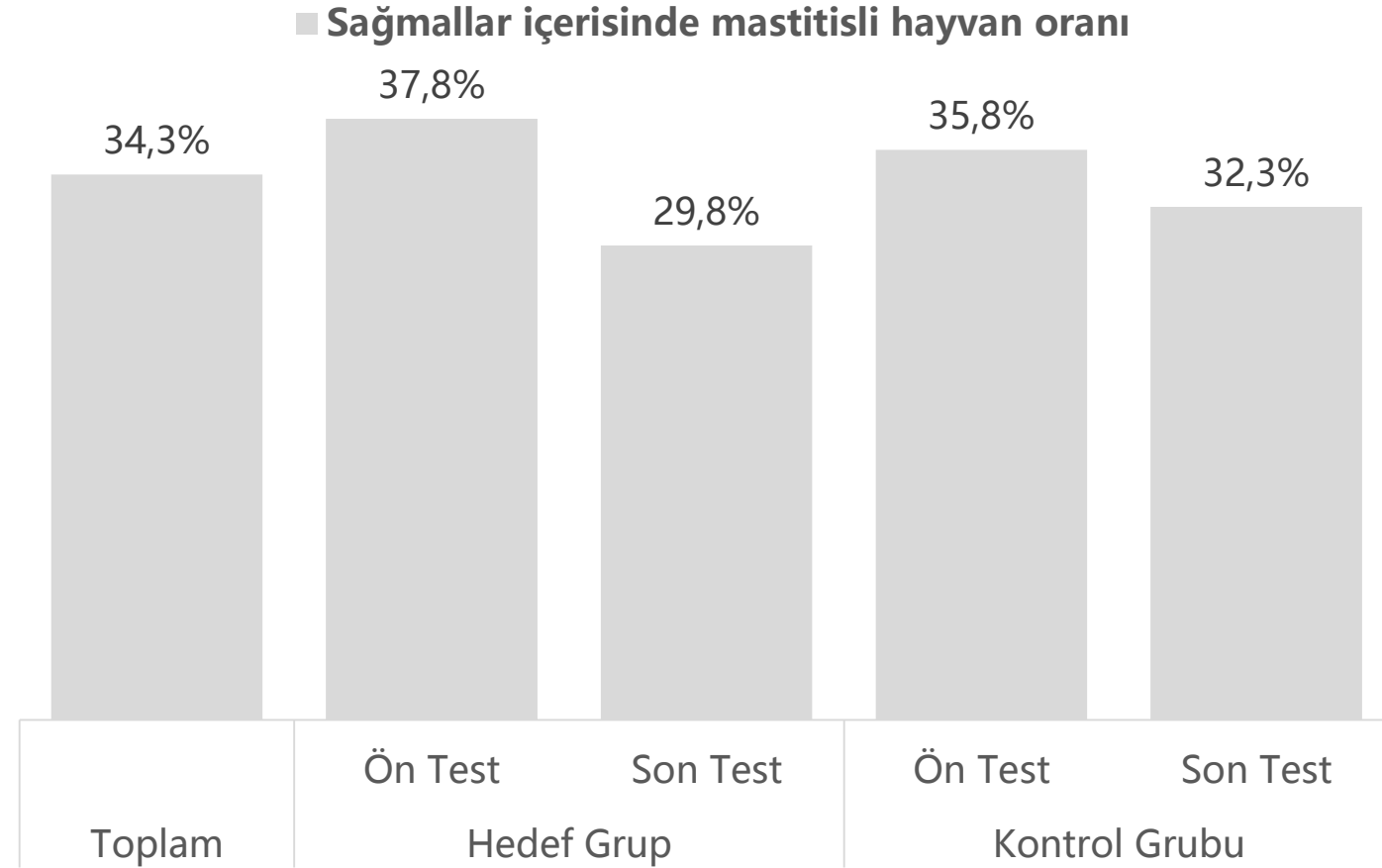

Eğitim katılımcıları mastitis sorunu yaşayanlardan oluşuyor. Sağmaller içerisinde **mastitisli hayvan oranında eğitim sonrasında düşüş** gözlemlenmekte. Bu durum sürüye yeni mastitisli hayvan katılmadığını düşündürüyor.

Meme hastalığı sorunu yaşadığınız hayvanınız var mı?
(Yalnızca 'evet' cevabı verenler)

	Ön Test	Son Test
Hedef Grup	%32,2	%31,0
Kontrol Grubu	%27,9	%21,1

Mastitis **önleyici tedaviler** yaygın değil. Önlem alınmaktan çok tedavi edilen bir hastalık olarak görülüyor.

Önleyici faaliyet altlık ve temizlik.

Mastitis aşısı ve CMT testi bilinirliği eğitim sonrası artıyor ancak uygulamaya dönüşmüyor.

Mastitis aşısını duydunuz mu?

Mastitis testini (CMT) duydunuz mu?

Hiç mastitis testi yaptırdınız mı?

Hedef Grup

Ön Test	Son Test
58,4%	78,4%

Ön Test	Son Test
30,0%	36,6%

Ön Test	Son Test
33,3%	34,7%

«Aşısı değil de (mastitis) olunca tedavi ediyoruz. (...) (Mastitis olunca) meme acıyor hayvan yem yemiyor. Tedavi etmezsek meme kör oluyor. İrinli/iltihaplı ve kanlı süt geliyor. Bu da hayvanı çok rahatsız ediyor. Tedavisini yapıyoruz. Hasta olan memenin içine ilaç sıkıyoruz.(...) Mastitis olmaması için elimden geldikçe temiz ortamda durmalarını sağlıyorum. Başka bir şey yapmıyorum. Mastitis aşısını bilmiyorum yapmıyoruz» -

Erkek üretici, Eskişehir

«Mastitisten korunmak için yerleri temiz tutacaksın yattığı yeri temizleyeceksin. Memede süt bırakmayacaksın. İnek güzel sağılacak. Altını devamlı kuru tutacaksın.»

Kadın üretici, Bursa

Hijyen uygulamalarının hayvan sağlığına **etkisi biliniyor** ancak **uygulamalar zayıf**. Üreticiler hayvanlarını ellerinden geldiğince kendi bildikleri şekilde temiz tutmaya çabılıyor.
Önleyici aşılar bilinmiyor / bilinse de uygulanmıyor.

Çok yakın bir zamanda mastitis sorunu yaşamadım ama bundan önceki yıllarda karşılaştığım oldu tabi bununla. İlaç tedavisi ile aşıyoruz bu konuyu. Ben **yaptırmadım ama bir de aşısı varmış, yeni çıkmış olabilir**. Memedeki süt kalıntılarından kaynaklanabiliyor, ortamın temizliği ve sağımdan sonraki kullanacağın ilaçlar ile alakalı hayvanın mikrop almamasını sağlamak lazım. **Mastitisli memedeki süttten mesela peynirlenme ya da iltihap** falan çıkabiliyor ve sütü de kullanamıyoruz, o sütü buzağılara veriyoruz bazen ziyan olmasın diye ama doğru değil bence süt hastalıklı süt sonuçta.»

Aydın, Erkek üretici

«Birinin göğsü tıkanınca bolca suyla yıkıyoruz. Toz kireç serperiz altına damlamasın diye. Diğer hayvanlardan korumak için. **Mastitis olmasın diye sadece kireç atarız başka da bir şey bilmeyiz.**»

Kadın Üretici, Eskişehir

«Meme sağlığı konusunda köylülerin bilgileri var ama ilaçlar pahalı olduğu için almak istemiyorlar. Bandırmalı ilaçlar, meme antibiyotiğinden daha ucuz aslında temizlik ilaçlarını almak. Ama insanlar almıyor. Onlar alıp da yapsalar, ineklerin memelerinde sorun olmaz. Ben kendim bile yapmıyorum şahsen yani. Eldiven de kullanmıyorlar. Meme kontrolü yapıyorlar. Ön sağım yapan da var yapmayan da var»

Süt toplayıcı, Eskişehir

Kanaat Önderi Görüşü: Mastitisle mücadele yok, **tedavi ve cezalar var.**

«Mastitis konusunda hiç önlem alan yok.
Ancak mastitis olduysa onu tedavi ediyorlar.»
Süt toplayıcı, Eskişehir

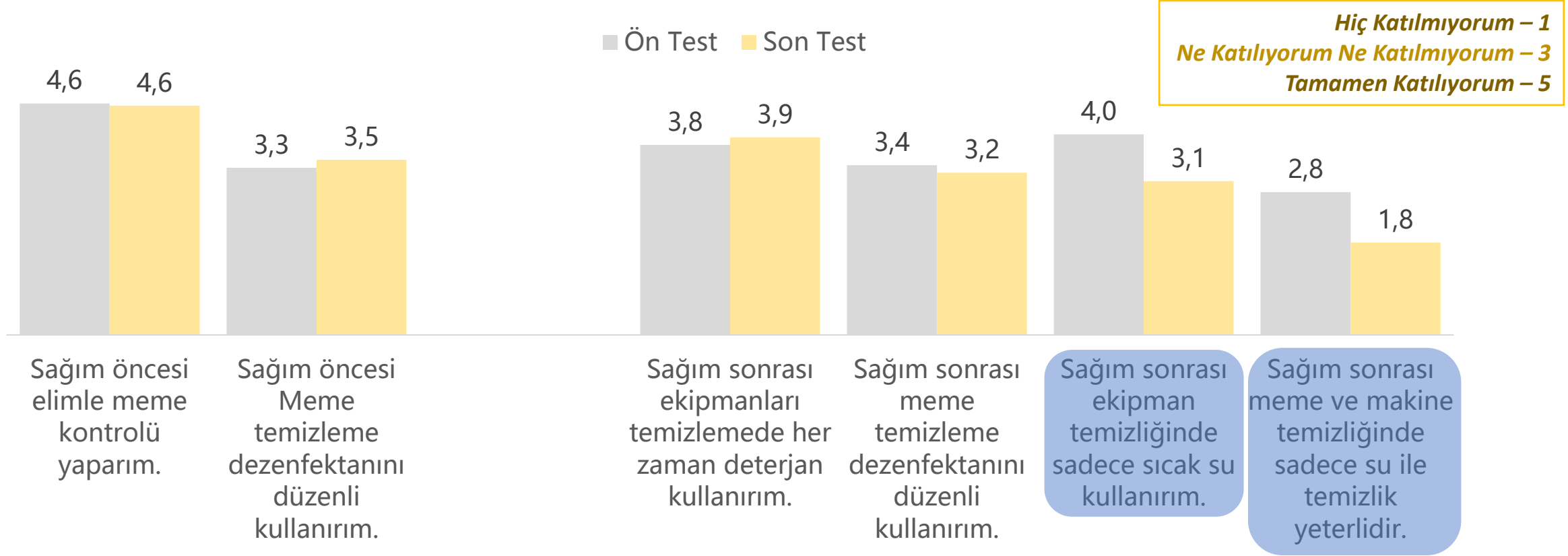
«Mastitisli süte rastlıyoruz. Kooperatif olarak ilaçlar veriyoruz ama üretici böyle bir şeye denk geldiği zaman özel veterinerlere gidiyorlar, onlardan yardım istiyorlar. Eğer kooperatife başvururlarsa bununla ilgili ilaçları temin ediyoruz. Ancak **köylülerin mastitis konusunda önlem aldığını sanmıyorum.** Önlem alanlarda, memelerin kuru ortamda olması, pislikten uzakta olması lazım. Bunu yapanlar muhakkak var. **Seminerlerde bu anlatılınca insanların bunu bilmiyorduk diye hocalara gittiğini gördüm. Nemli ortamlarda daha çabuk ürediğini öğrenmiş oldular.»**
Kooperatif yöneticisi, Aydın

«Mastitis ile karşılaşıyoruz, cezalandırma sistemimiz var. Yakaladığımızda ne kadar süt ziyan olduysa o kişi onu ödemek zorunda. Mastitis konusunda önlem alıyoruz. Zaten bu cezalandırma sistemi yüzünden bilinçli üretici onu buzağıya içiriyor ya da döküyor bize vermiyor. **Ama yakalarsak cezalandırıyoruz.»**
Süt toplayıcı, Eskişehir

HİJYENDE DOĞRU UYGULAMALAR

Sağım öncesi elle meme kontrolü yaygın, dezenfektan kullanımında artış var. Eğitim, kadın üreticileri sadece su ile temizlik yapılmaması gerektiğine ikna etmiş. Meme ve ekipman temizliğinde sadece su kullanırım diyenlerin oranında düşüş var. Bu olumlu bir gelişme.

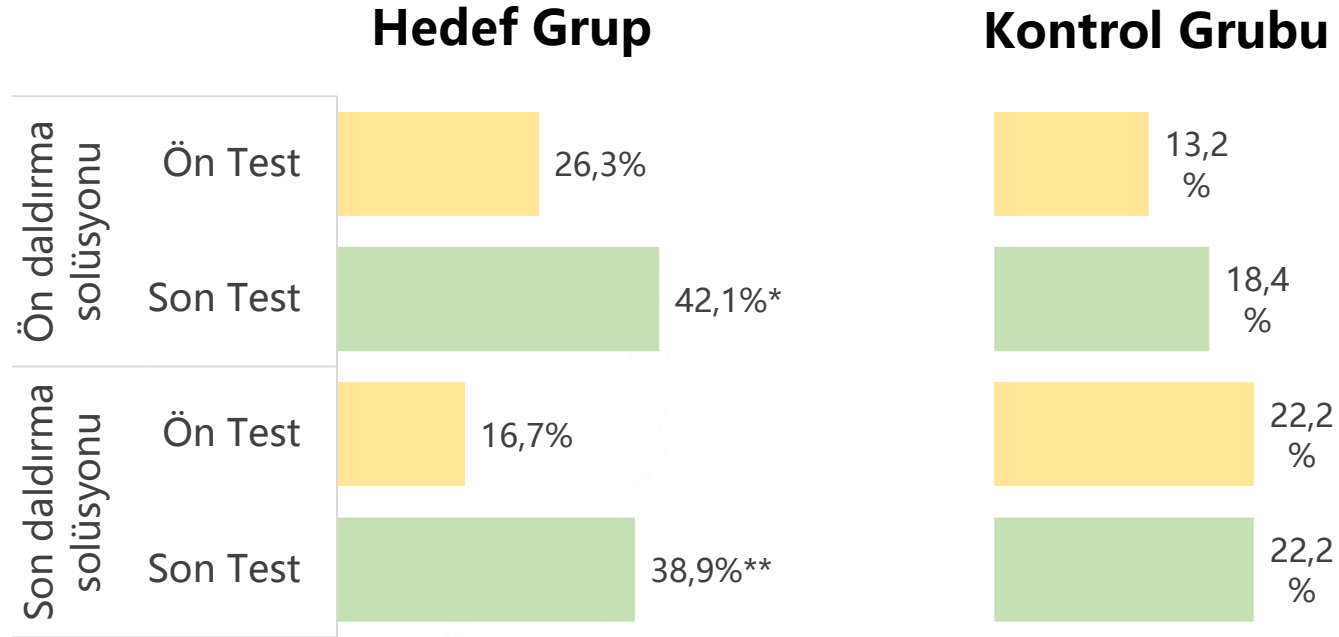

İşaretli durumlarda azalış olması beklenmektedir.

Sağım sonrası ekipman temizliğinde deterjan kullanımı artıyor. Kadınların büyük bölümü sadece su ile temizliğin yeterli olmadığına ikna oluyor.

Eğitim sonrası **ön daldırma** ve **son daldırma** kullanımında
belirgin bir artış var.
Kontrol grubunda değişim gözlenmiyor.

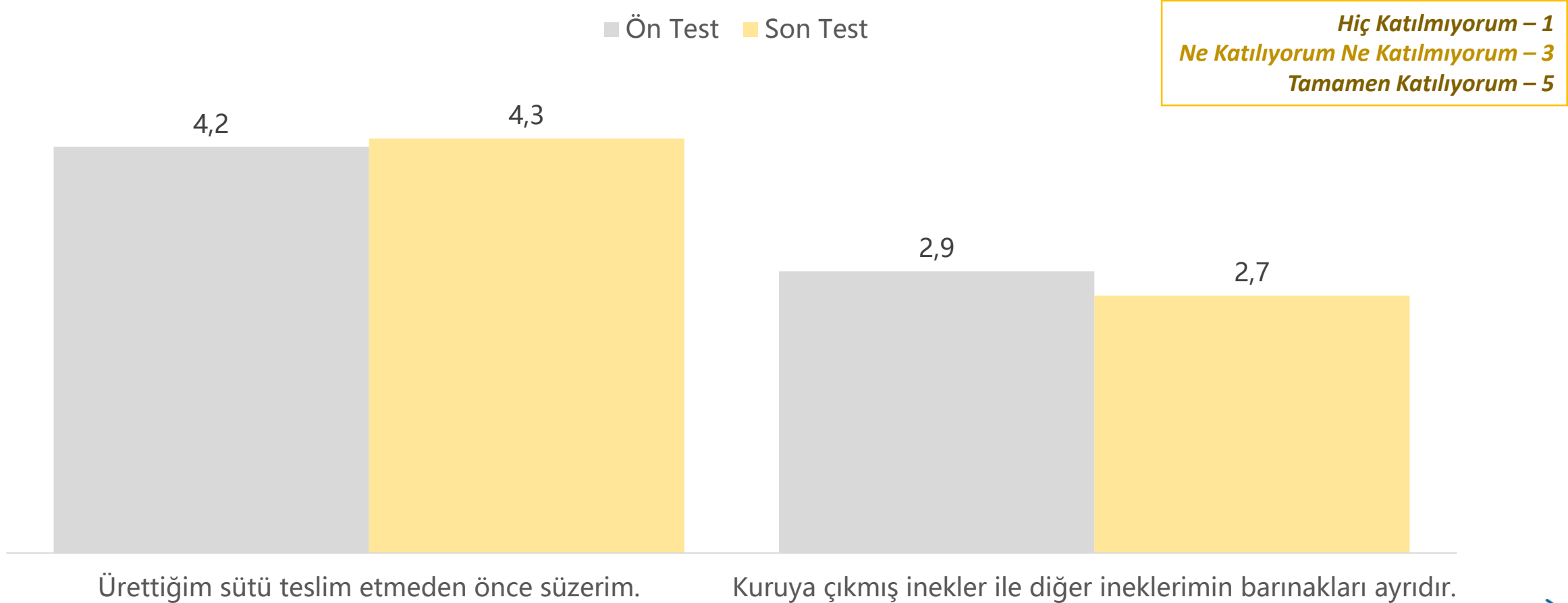
«Meme sağlığı için solüsyon kullanmaları gerektiğini biliyorlar ama kullanmıyorlar. Bunun sebebi de maliyetten dolayı. Bahsettiğimiz ürünlerin hepsini bizden temin edebilirler, kooperatifimizde var.»

Kooperatif Yöneticisi, Tire

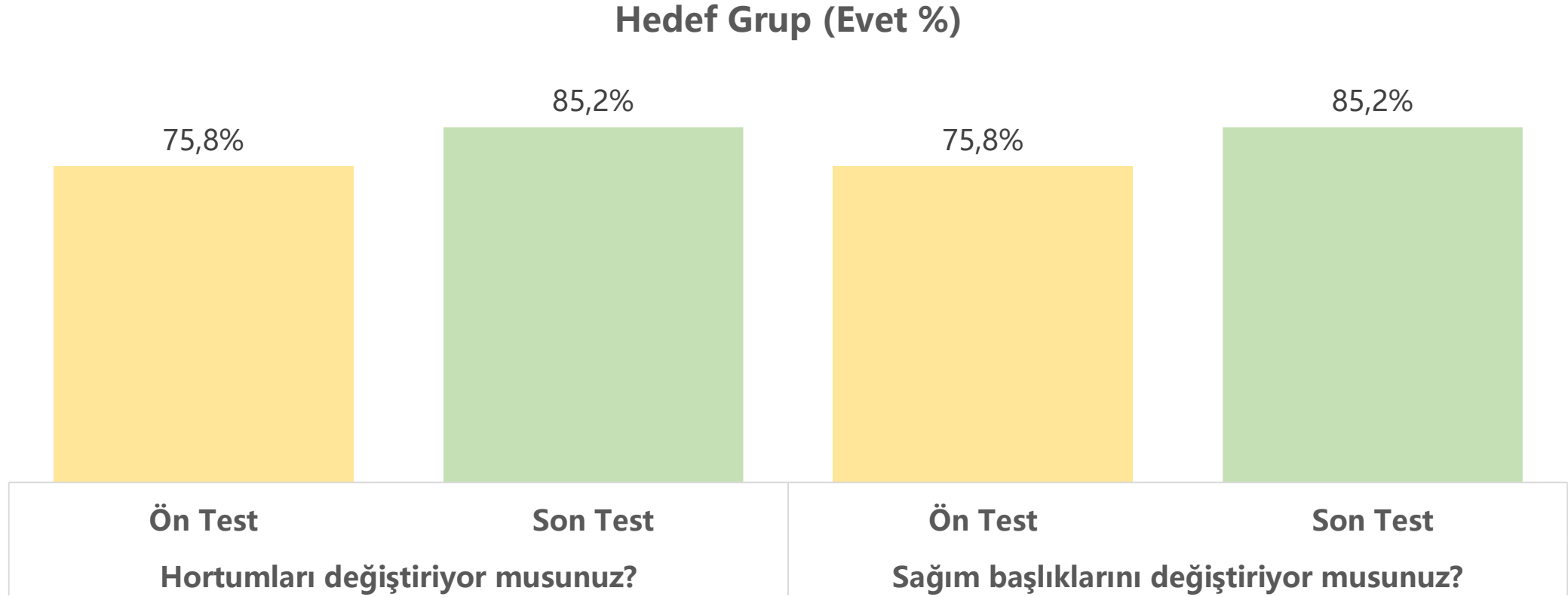

HİJYENDE HATALI UYGULAMALAR

Sütü süzme yaygın, eğitim sonrası da yaygın olmaya devam ediyor.
Kuruya çıkan inekler diğer ineklerle aynı ahırda kalıyor.

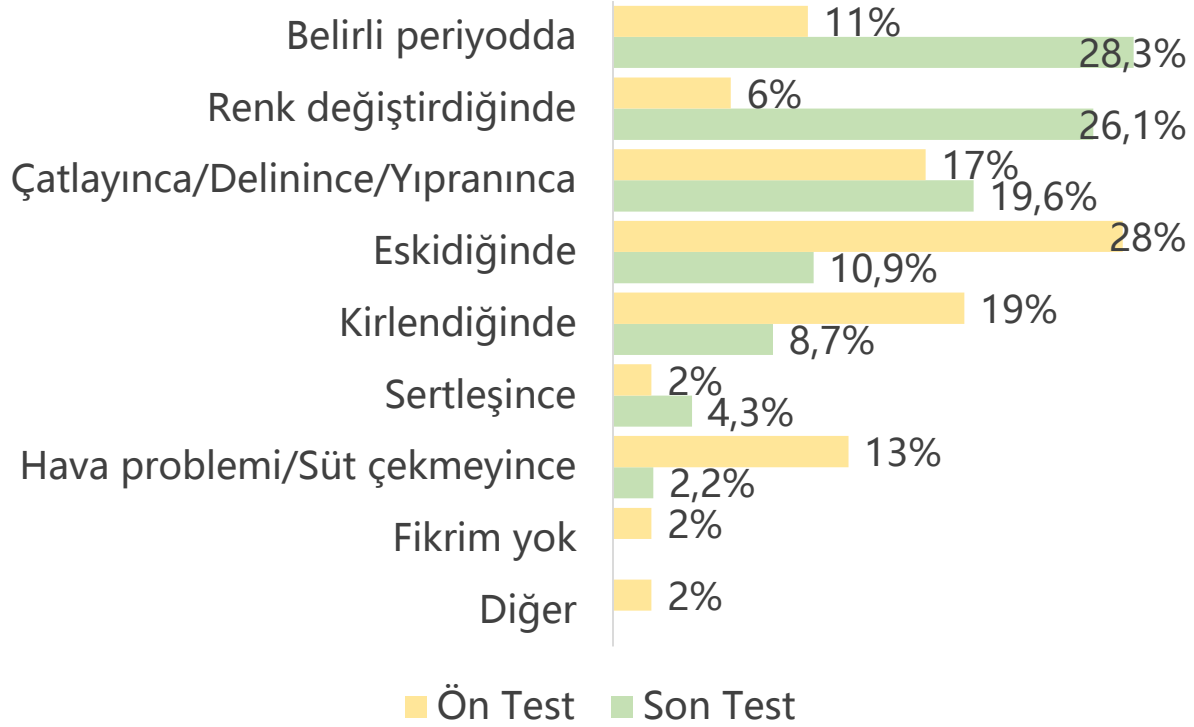

Eğitime katılanlar eğitim sonrası **hem hortumları hem de sağım başlıklarını daha periyodik değiştirdiklerini** ifade ediyor.
Eğitimde vurgulanan periyodik değiştirmenin önemi içselleştirilmiş görünüyor.

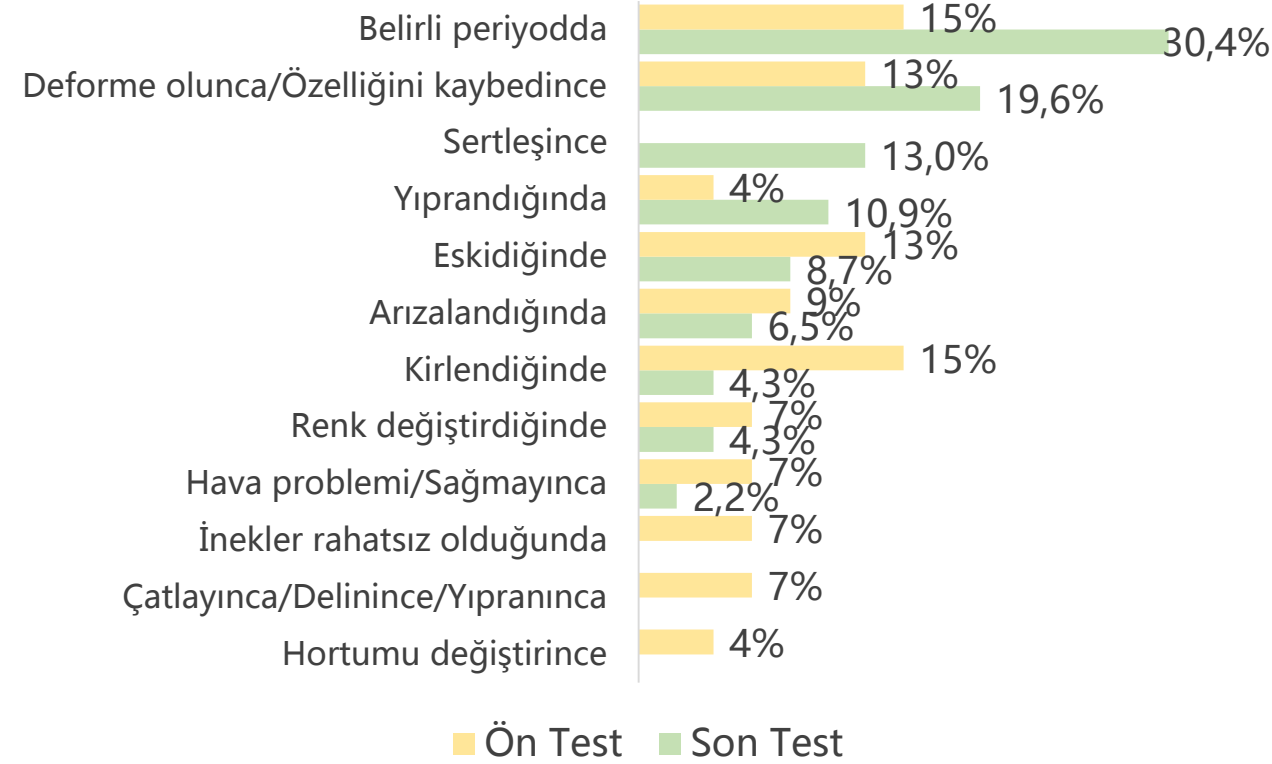

Hortum ve sağımlar başlıklarını belirli periyotta değiştirme eğilimi eğitim sonrası artışta. Üreticiler artık hortumların ve sağımlar başlıklarının eskimesini beklemiyorlar. Bu durum olumlu bir gelişme olarak karşımıza çıkıyor.

Hortumlar

Sağımlar başlıkları

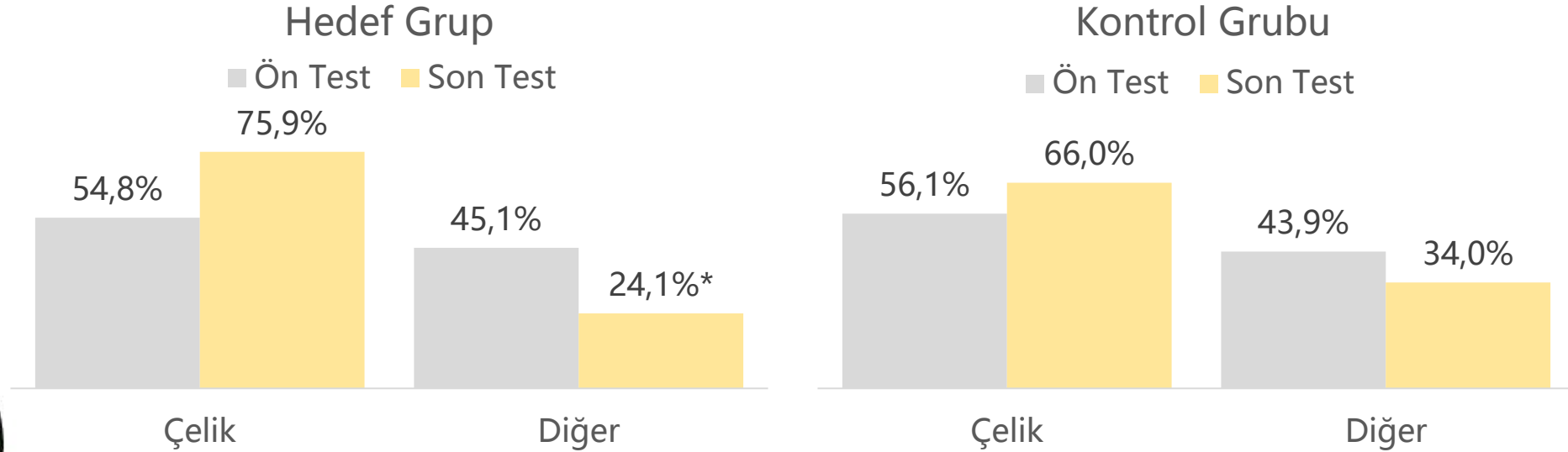

«Makinelerin meme başları iyice sertleşip öyle değiştiriyorlar. Meme başlarını hep değiştirmeleri lazım. Bir meme başlığı almak zorlarına gidiyor...»

Süt toplayıcı, Eskişehir

Çelik güğüme yönelim, diğer (plastik, teneke, vb.) kullanımında düşüş var.
Plastik güğüm kullanımında **kooperatifin bu konudaki yaklaşımı belirleyici** oluyor. Kooperatif yöneticilerinin çelik güğüm kullanımı hususunda ikna edilmesi gerekiyor.

*chi-square testi, $p=0.018$ $df(1)$, %95 güven aralığında düşüş istatistiksel olarak anlamlıdır.

Baz: Hedef grup Ön Test: 62 Son Test: 50; Kontrol Grubu: 262

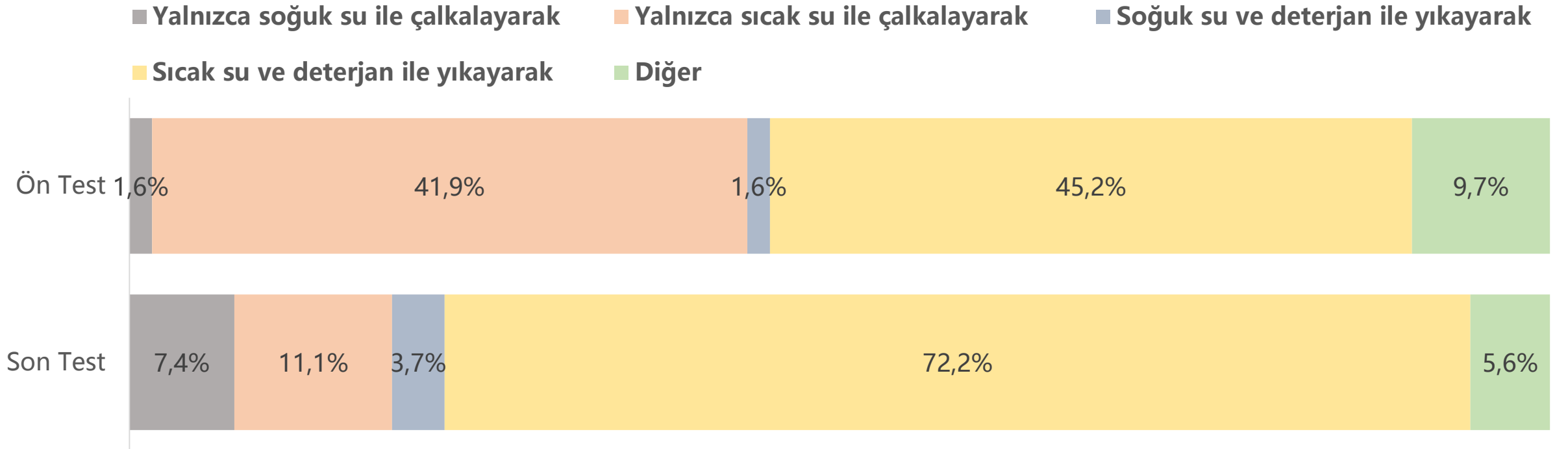

«Sütün kalitesini arttırmak için, (...) en büyük hata ve eksiklik sütü plastik kaplarda getirmeleri. Paslanmaz çelik kaplarda getirmeliler. Biz kooperatif olarak, bunu üreticiye temin etmeye çalıştık ama üretici bir türlü yanaşmadı. Maddi bir yük olarak gördüler. Plastik kaplar daha basit ve hafif geldi.»

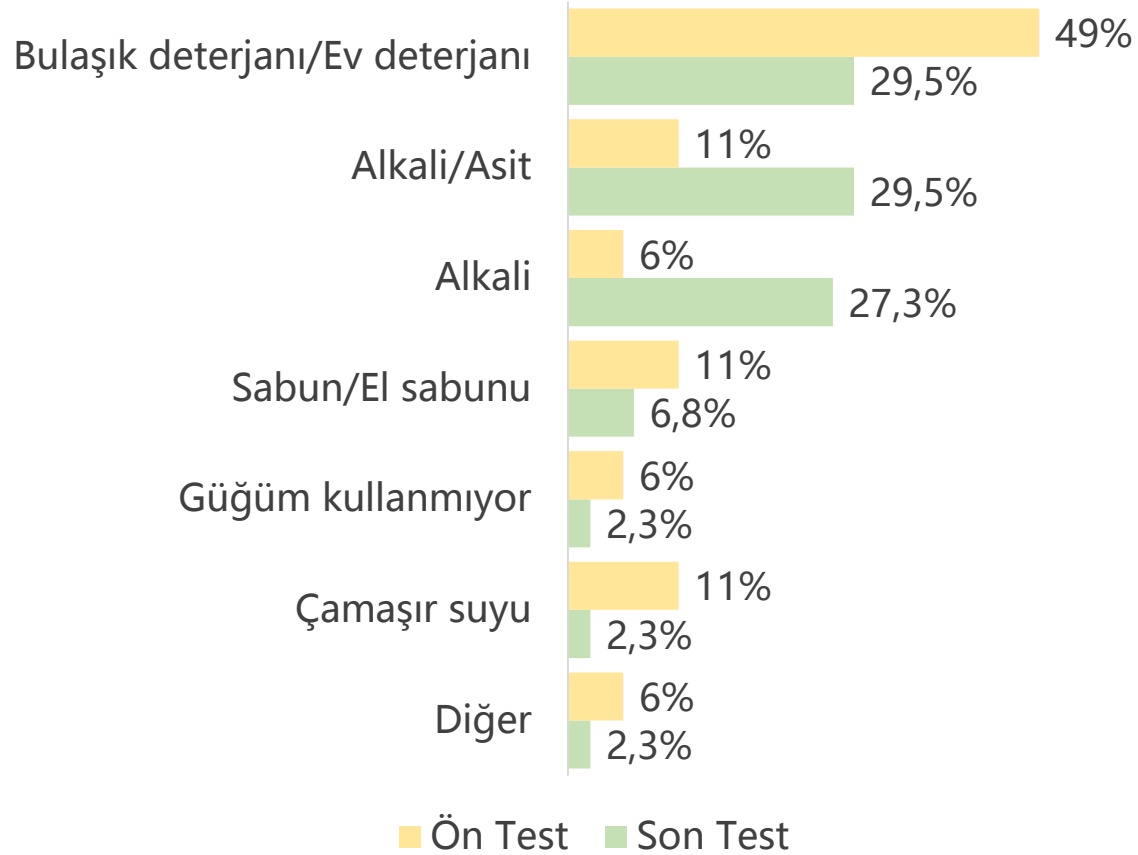
Kooperatif Yöneticisi, Tire

Güğüm temizliğinde sıcak su ve deterjan kullanımı eğitim
öncesinde **%45 iken, sonrasında %70'in üzerine çıkıyor.**
Deterjansız temizlik uygulamalarında **düşüş var.**

Güğüm temizliğinde bulaşık deterjanı kullanımında azalma, alkali/asit deterjan kullanımında artış var.

«Mesela sağlık sıhhat açısından makineyi günlük olarak yıkamasını ve temizlemesini söylediğimizde yapmıyor çünkü onu bir maliyet olarak görüyor ve uygulamak istemiyor. Vatandaşın birçoğu makinesini evdeki bulaşık deterjanı ile yıkıyordur ben eminim. »

Kooperatif Yöneticisi, Tire

Hijyende yapılan hatalar ve hijyene dair araştırma bulguları

Atölye Çalışması Neticesinde Hedeflenen	Hedeflere Dair Sonuçlar
«Deterjan kullanımının olmaması, makinaların yıkanmaması, kullanılan ekipmanların temizliğinin yapılmaması eğitim öncesi sorunlar olarak belirtiliyor.»	Deterjan kullanım, hortum ve sağım başlığı değiştirmede artış var.
«Sütün kesik olmayacak şekilde temininin sağlanması.»	Süt kesilmesi bölgede sorun olmaya devam
«Kötü uygulama örneği olarak memenin yıkanması, memedeki enfeksiyonu artırıyor. Çözümü ise daldırma solüsyonu kullanımını öğretmek.»	Ön daldırma ve son daldırma solüsyonlarının kullanımında artış var. Öte yandan meme devam ediyor.
«Mastitis teşhisinin yapılması, elle meme kontrolünün yapılması, mastitis aşısının bilinmesi.»	Elle meme kontrolü yaygın. Mastitis aşısı ve (CMT) bilinirliği eğitim sonrası artıyor.

Çiğ Süt Kalitesi

ÖN TEST

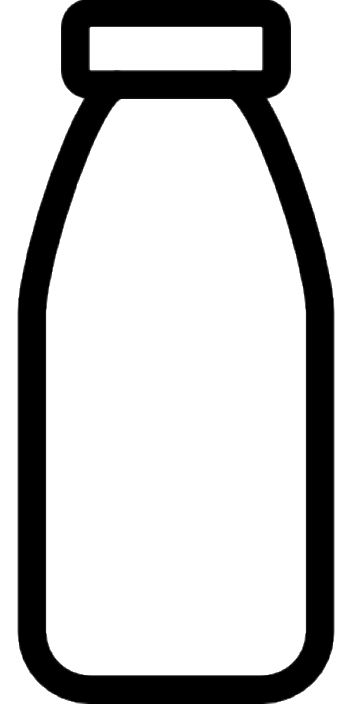
3,6%
Hiç bekletmiyor

96,4%
Bekletiyor

SON TEST

15,2%
Hiç bekletmiyor

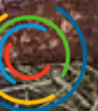
84,8%
Bekletiyor

Sütün sağıldıktan sonra bekleme süresi bölgesel olarak değişiyor. Daha dağınık yerleşimlerde / sütün toplama aracı ile toplandığı ya da sağım merkezine üreticiler tarafından teslim edildiği durumlarda sütün bekleme süresi farklılık gösteriyor.

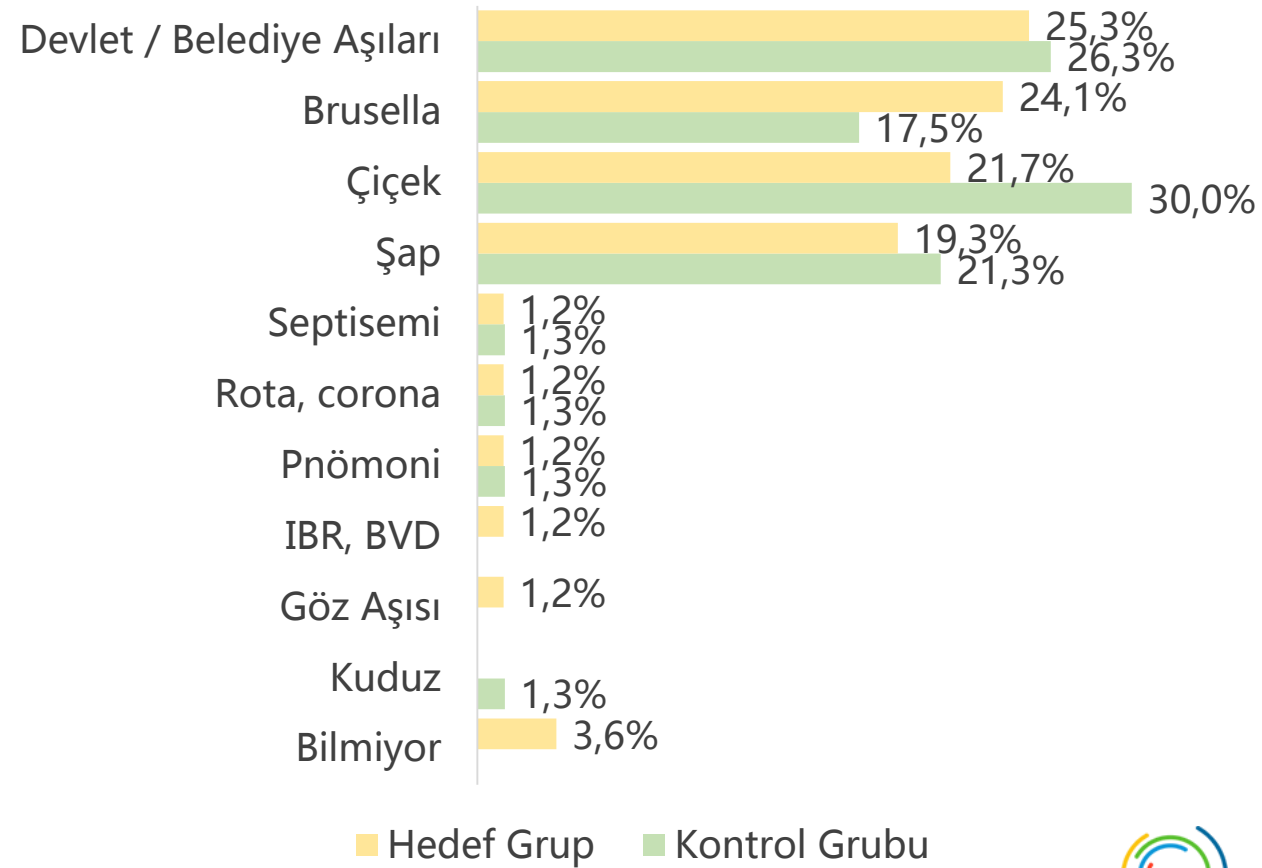
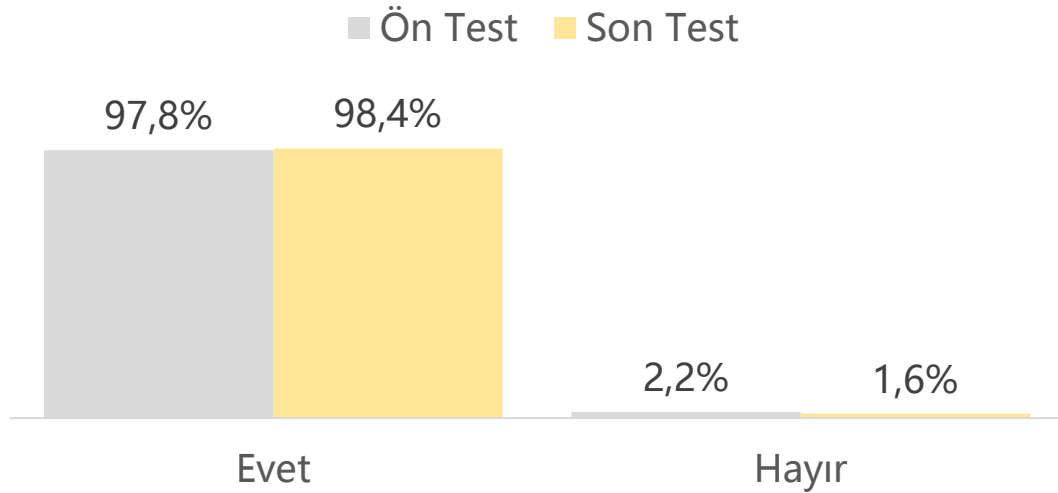
Sütünü sağdıktan sonra hiç bekletmeden toplayıcıya götürme sıklığında artış var.

Buzağı Bakımı

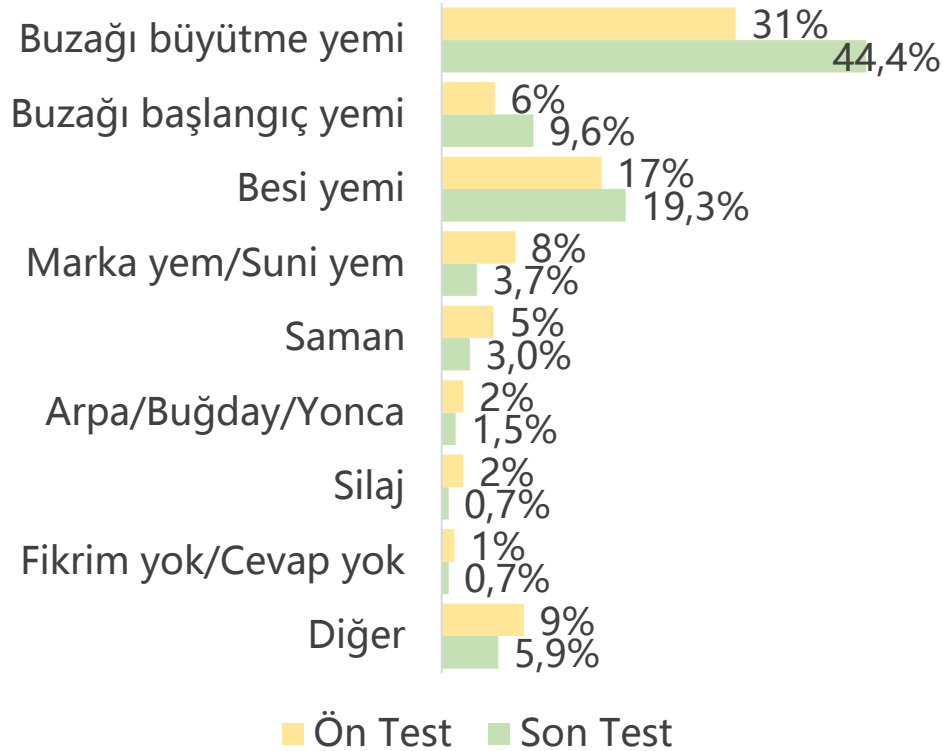
Buzağı aşıları yaptırılıyor. Devletin yaptığı aşılar tamamlanıyor. En çok Brusella, Çiçek ve Şap aşıları biliniyor.

Buzağılarınızın aşılarını yaptırıyor musunuz?

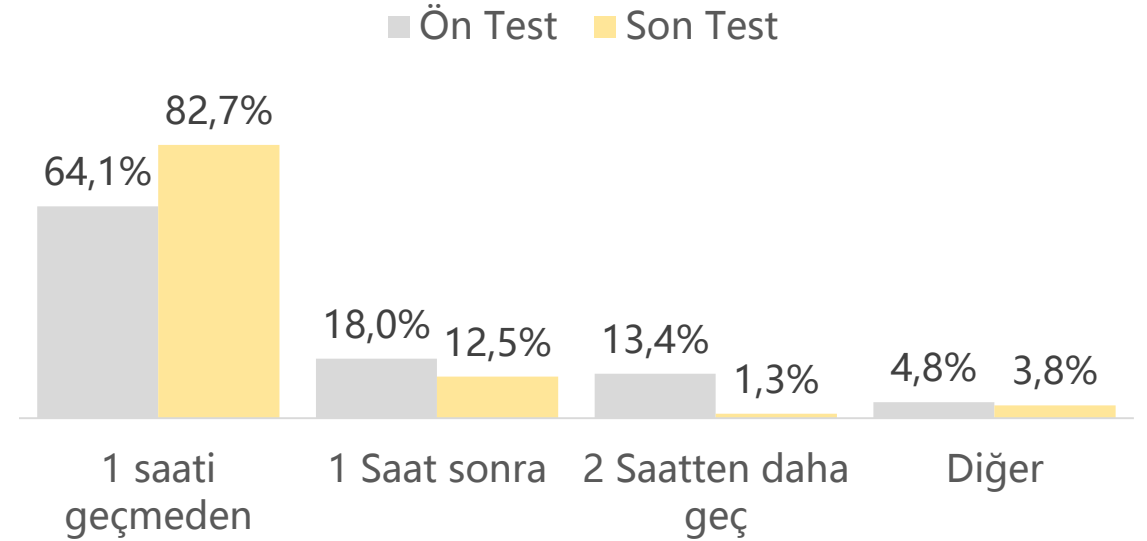
Eğitim sonrası **büyütme yemi ve başlangıç yeni kullanımında** artış var.
Sütün doğum sonrasında ideal verilme süresi ilk 1 saat içerisinde dir.
Eğitim sonrası buzağılara ilk **1 saat içinde süt verme davranışı** artış gösteriyor.

Buzağılara yem olarak ne kullanırsınız? [4 AYDAN KÜÇÜK HAYVANLAR İÇİN]

Diğer yemler: Mısır, Yulaf, Yulaf sapı, Müsli, Kepek, kuru yem, vb.

Buzağıya ağız sütünü doğumdan ne kadar süre sonra verirsiniz?

Baz: Hedef grup Ön Test: 208 Son Test: 112

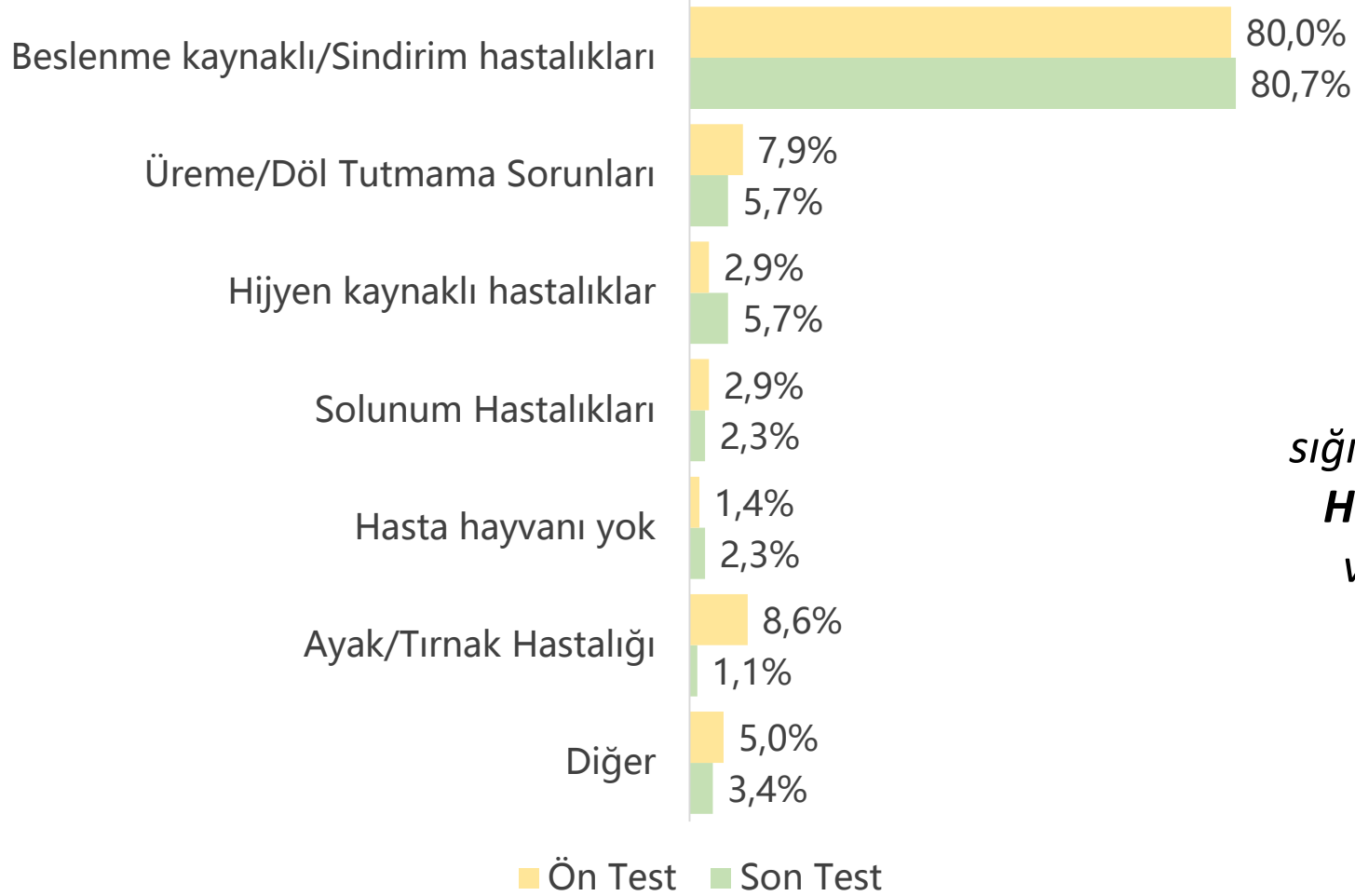

Atölye Çalışması Neticesinde Hedeflenen	Hedeflere Dair Sonuçlar
Buzağı büyütmeye ve geliştirme yemi kullanımının artması	Buzağı büyütmeye ve geliştirme yemi kullanımı konusunda farkındalık artışı
Buzağı aşılarının tamamlanması	Üreticiler halihazırda devletin yaptırdığı aşıları tamamlıyorlar.
Yeni doğan buzağıya ağız sütünün en kısa sürede verilmesi	Üreticilerin buzağılarına ilk ağız sütünü ilk 1 verme oranı artışta.

Hayvan Sağlığı ve Besleme

Mastitis harici hastalıklarda **beslenme kaynaklı** sorunlar önde.

*Mastitis harici hasta hayvanı olanların sığırlarının %80'i **sindirim hastalıkları** yaşıyor. **Hasta hayvan sayısı ortalamasında düşüş** var. Besleme kaynaklı hastalıklar yaygın.*

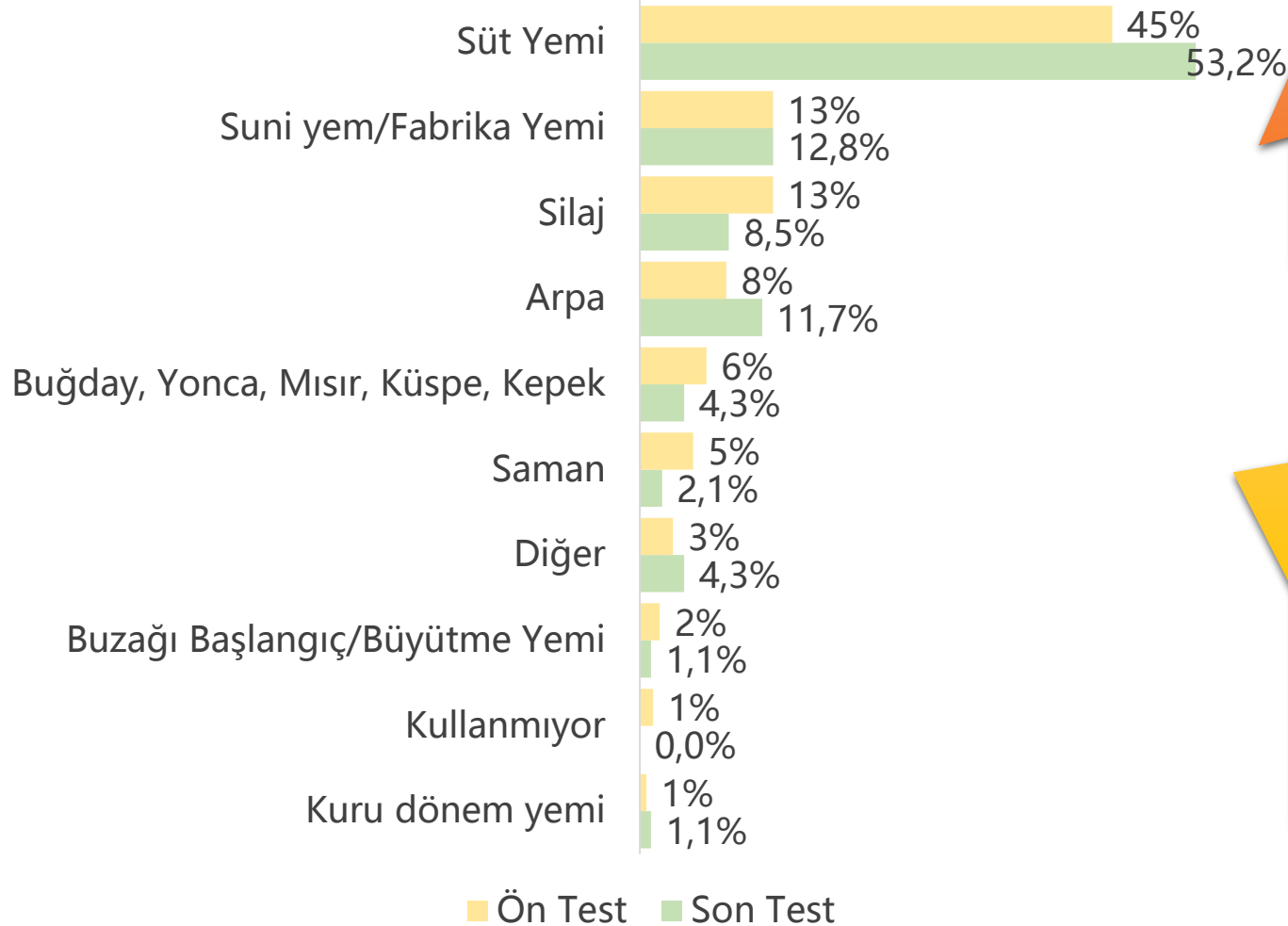
***Beslenme kaynaklı/ Sindirim hastalıkları:** Metabolik rahatsızlıklar.

****Hijyen kaynaklı hastalıklar:** Dizanteri, Mikrop Kapma, Şap, Sıtma

Baz: Hedef grup Ön Test: 128 Son Test:80

Besleme, kaliteli ve fazla miktarda süt için elzem görülüyor. Sağmalların süt verimini arttıran **süt yemi kullanımı yaygın ve eğitim sonrası artış** gösteriyor. Bulgulara göre silaj kullanımındaki azalma dönemsel kaynaklıdır.

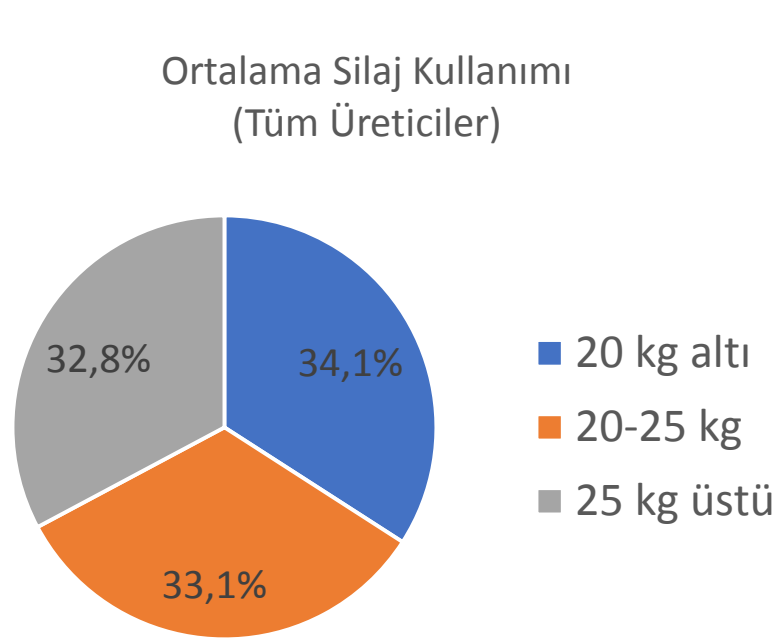

«Dışarıda yonca yiyince ince oluyor süt. O güzel olmuyor. Evde kuru otu samanı vereceksin.»
Üretici, Kadın, Bursa

«Genelde buzağılara buzağı yemi veririz. Sağmallara gene aynı şekilde devam ediliyor. Kurudaki hayvana ise az yem verilir. Silaj-Arpa-Buğday gibi yemler verilir ama az verilir. Aslında kuruya çıkan hayvana dve yemi verilmesi lazım ama olmadığı için biz de bunları veriyoruz.»
Üretici, Erkek, Bursa

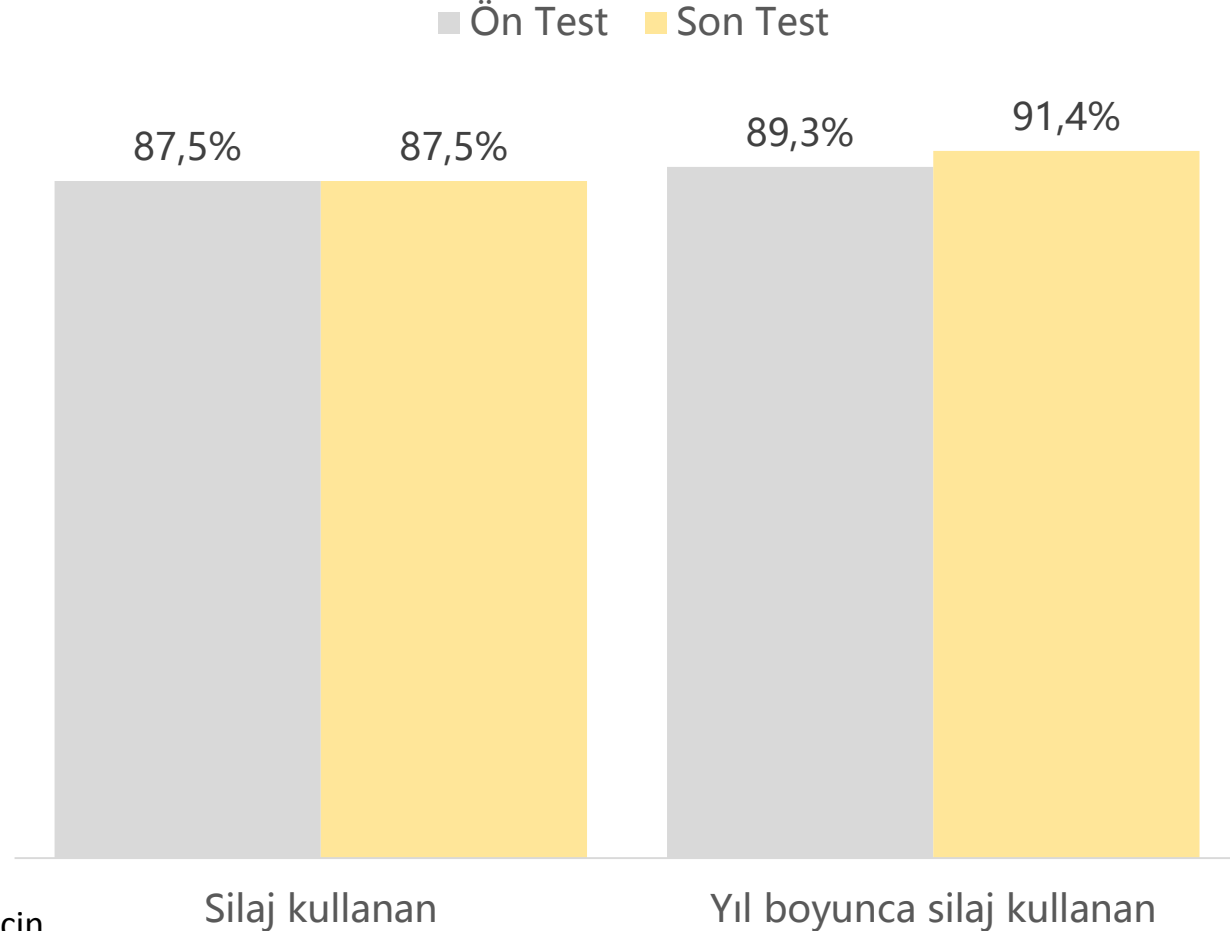

Üreticiler sağmallara günde ortalama 25 kg silaj veriyor. Yıl boyunca silaj kullanımı yaygın.

- Ön Test: 25 kg*
- Son Test: 20 kg*

*Medyan: ortanca değer, aykırı değerleri elemine etmek için kullanılan silaj miktarı küçükten büyüğe sıralanınca en ortada yer alan üreticinin silaj miktarı değerini göstermektedir.

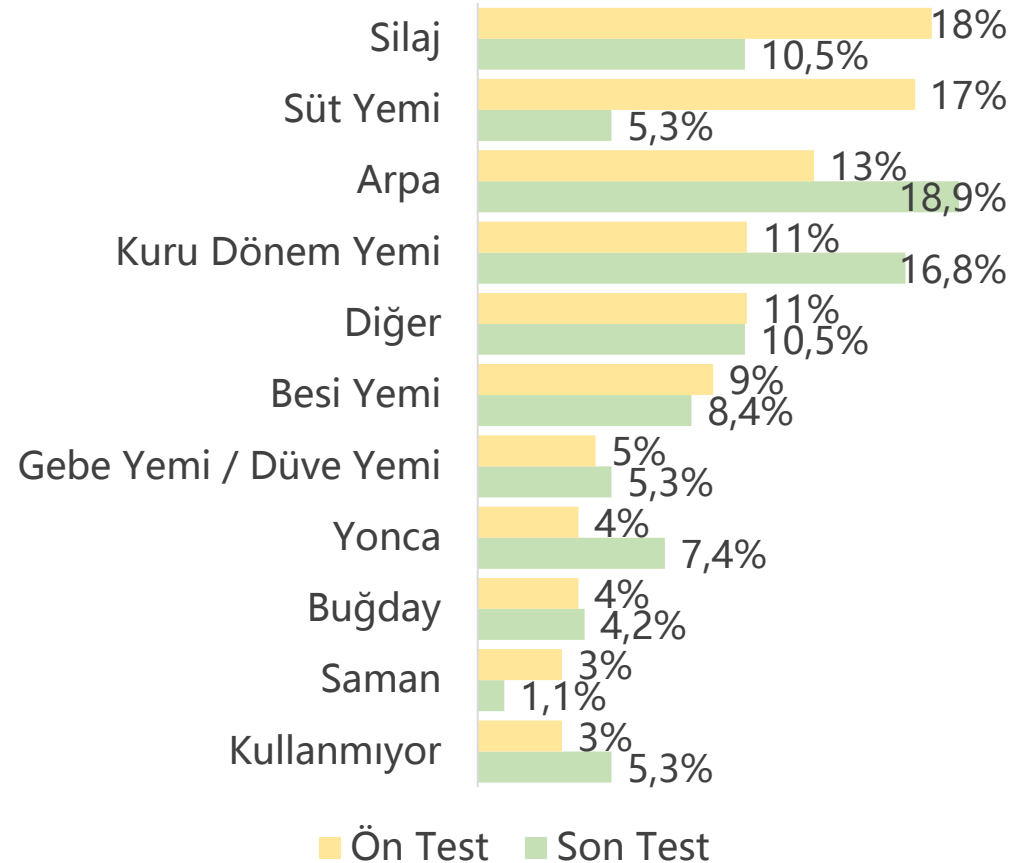

Baz: Hedef grup Ön Test: 128 Son Test:80

Kuru dönemde süt yemi kullanımında azalma var.

Kuru dönemde kullanılan yemler

«Kuru dönemde kuru yemi verileceği, buzağı döneminde buzağı yemi verileceği biliniyor artık. İnsanlar bu konuda bilinçlendi, bunun farkındayım.»
Kooperatif Yöneticisi, Aydın

Hayvan besleme farkındalığında artış belirgin. Eğitim sonrası rasyon bilinirliği yükseliyor.

Ön
Test

%29

Son
Test*

%46

«Daha önce geçen sene Pınar Süt'ten eğitime geldiler. (...) **Bu rasyonları mesela önceden kimse bilmezdi. Şimdi herkes neyi ne kadar koyacağını biliyor.** Tarım İl'den de birileri eğitim için gelmişti, iş zamanına denk gelince çok katılım olmuyor. İnsanlar genelde üşeniyor internetten bir tıkla öğreniyor sorun yaşarsa. Bu insanların bu işten nasıl para kazanılır eğitime ihtiyacı var.»

Süt Toplayıcı, Eskişehir

*Chi-square testi, $p=0.011$ $df(1)$, %95 güven aralığında değişim istatistiksel olarak anlamlıdır.

Kontrol grubunda; Ön test %22, Son test %28

Baz: Hedef grup Ön Test: 128 Son Test:80; Kontrol Grubu:262

Rasyon duyulsa da içeriği bilinmiyor

"Rasyon" kelimesini **duydum** ama ne olduğunu **bilmiyorum**»
Üretici, Kadın, Aydın

«Rasyon kelimesini daha önce **duymadım** ama **düşünüyorum**. Daha önce yapmadım.»
Üretici, Erkek, Eskişehir

«Rasyon kelimesini daha önce hiç **duymadım**»
Üretici, Erkek, Eskişehir

«-Rasyonu biliyor musunuz? *Üretici:* **Onu bilmiyorum. Hiç alıp vermeyiz.**»
Üretici, Kadın, Eskişehir

«Köylüler tabi ki bize danışıyorlar. En çok yem konusunda, hangi dönemde hangi yemler kullanılması gerekir diye danışıyorlar. Çünkü süt yemi alıyor vatandaş, buzağı döneminde de süt döneminde de aynı yemi kullanıyor. Besi yemini, kuru döneminin yemlerini soruyorlar. Buzağı yemini kaç aya kadar vermem lazım gibi sorular geliyor bize daha çok.»
Kooperatif Yöneticisi, Aydın

Rasyon örneği verebilenler:

«**Yüzde ellisini kooperatiften geri kalanını da rasyonu yaparak kırma** makinemde. Bir kilo vitamini bir tonun içine katabiliyorum. Onda da şansım yaver gitti devletten hibeli olarak aldım.»

Üretici, Erkek, Bursa

«Örneğin **100 kiloluk yemin içine %30 ayçiçek küspesi, %17 kepek gireriz.** %50'sine arpa, buğday, mısır karıştırarak bir rasyon oluşturulur. Artı bunun içine tuz, vitamin ve mermer tozu da karıştırılır.»

Üretici, Erkek, Bursa

«**Her ay farklı yemler alsam da farklı farklı rasyonlar** çıkıyor. Mısır olsa mısır, ayçiçeği olsa ayçiçeği rasyon değişikliğinde farklar oluyor. Sık sık yem değiştirmem, değiştirsem de dikkat ederim ama rasyonda değişiklik oluyor. Yemi değiştirdiğimde hayvanda illaki bocalama oluyor.»

Üretici, Erkek, Bursa

Üreticiler eğitim sonrasında bilinçli üreticiyi **hayvan sağlığına, bakımına ve temizliğine önem veren ve bunları uygulayan** olarak tanımlıyor.

Eğitim Almış / Tecrübe Kazanmış Kişi

İmkan Sahibi

Bilmiyorum

Teknoloji Bilen Kişi Sistemli Çalışan

Temizliğe Önem Veren Ve Uygulayan

Hayvan Sağlığına Önem Veren

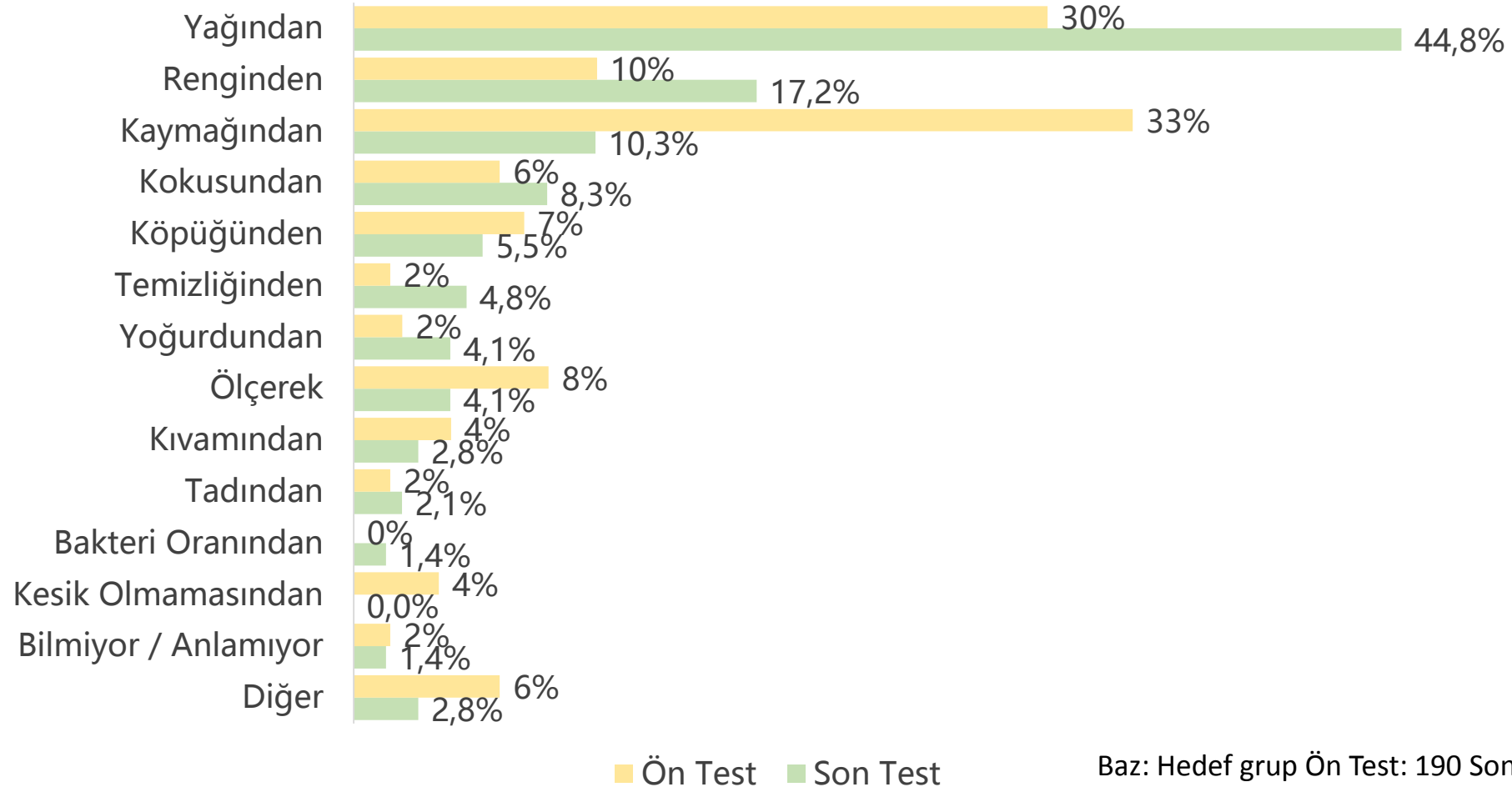
Ahır Düzenine Önem Veren

Düzenli Bakan/Köylü/Çiftçi/Üretici

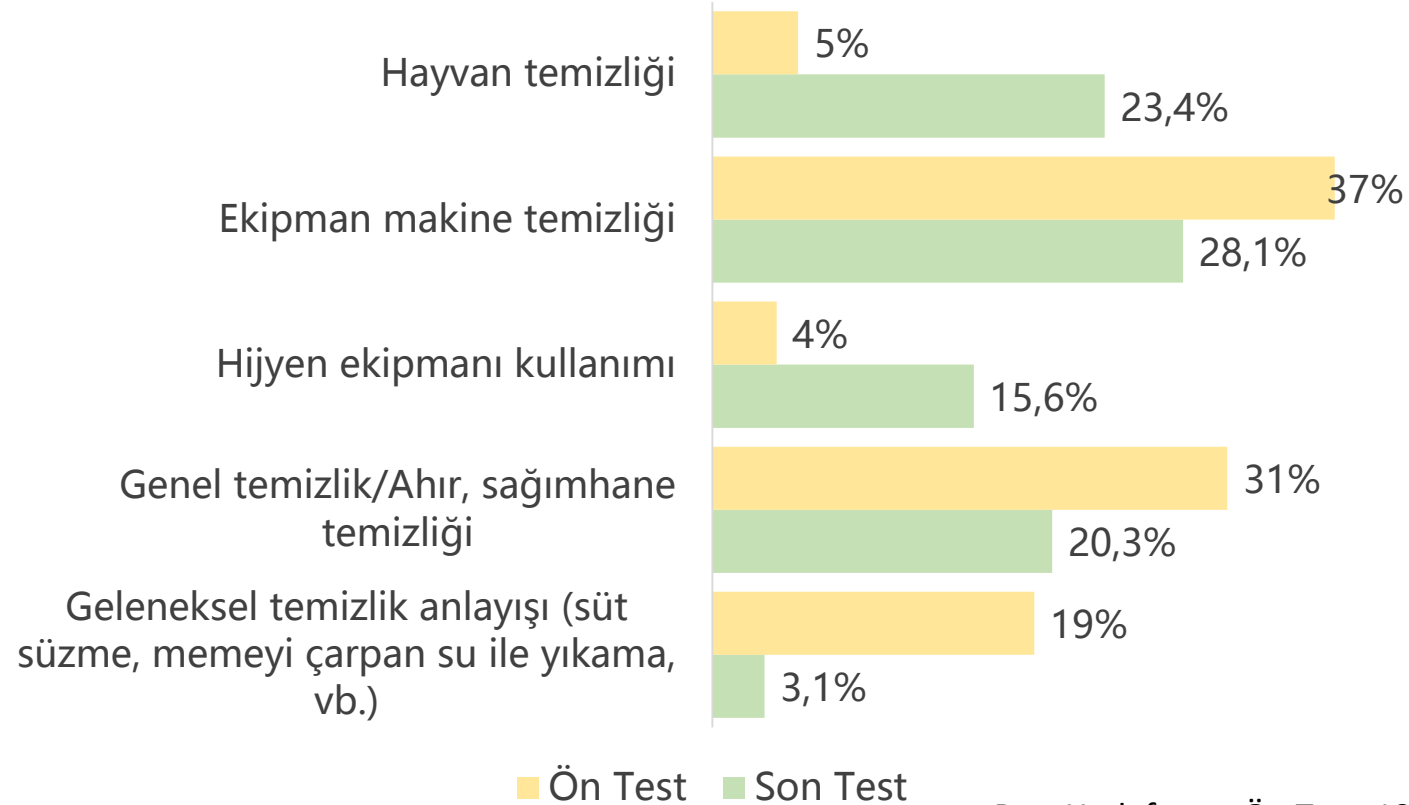
Üreticiler kaliteli sütün **yağ, renk ve kaymaktan** anlaşılabileceğini düşünüyor.
Eğitim sonrasında "kaymağından" yerine "yağından" deme eğilimi artıyor.

Sizce bir sütün kaliteli olduğu nasıl anlaşılır?

Üreticiler eğitim sonrasında **hijyenik üretim için hayvan temizliğini** daha çok önceliklendirmeye başlıyorlar. Eğitim öncesinde ekipman temizliği hijyenik üretimin önceliği olarak görülürken, eğitim sonrasında hayvan sağlığı öne çıkıyor. Süt süzme, memeyi yıkama gibi geleneksel temizlik anlayışında eğitim sonrası azalma görülüyor.

Hijyenik süt üretimi sizce nedir? Nasıl olur?

Baz: Hedef grup Ön Test: 190 Son Test:130

Gelecekte süt hayvancılığından beklentileriniz nelerdir?

Kaç yıl daha süt üreticiliğine devam etmeyi düşünüyorsunuz?

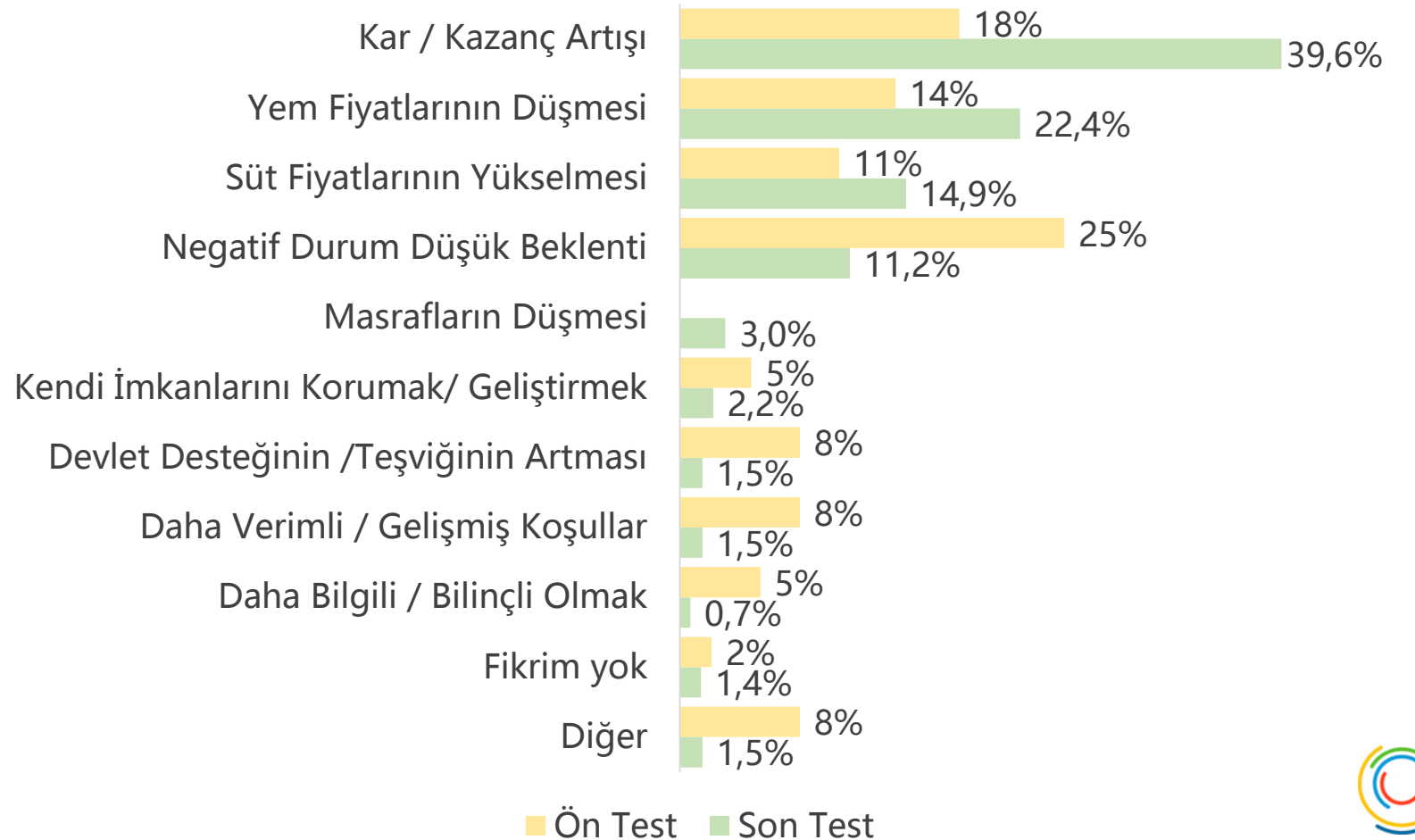
Ortalama

n Test 16 yıl

Son Test 14 yıl

Baz: Hedef grup n Test: 190 Son Test:130

Süt üreticilerinin gelecekte beklentisi **gelir / gider dengesinin** kendileri açısından iyileşmesi.
Hali hazırda yaş ortalaması yüksek olan süt üreticileri, üreticiliğe sağlıkları el verdiğince devam etmeyi düşünüyor.

Atölye Çalışması Neticesinde Hedeflenen	Hedeflere Dair Sonuçlar
Süt sığırlarının besin ihtiyacını karşılamak ve süt verimini arttırmak için sağmallara süt yemi verilmesinde artış.	Süt yemi kullanımı üreticiler arasında yaygın ve eğitim sonrası artış gösteriyor.
Yıl boyu silaj kullanımının olması	Yıl boyu silaj kullanımı yaygın
Kuru dönemde kuru dönem yemi verilmesinin arttırılması	Kuru dönemde süt yemi verilmesinde eğitim sonrası düşüş var.
Rasyon bilinirliğinin artması	Rasyonu duyanların oranı eğitim sonrası artışta.

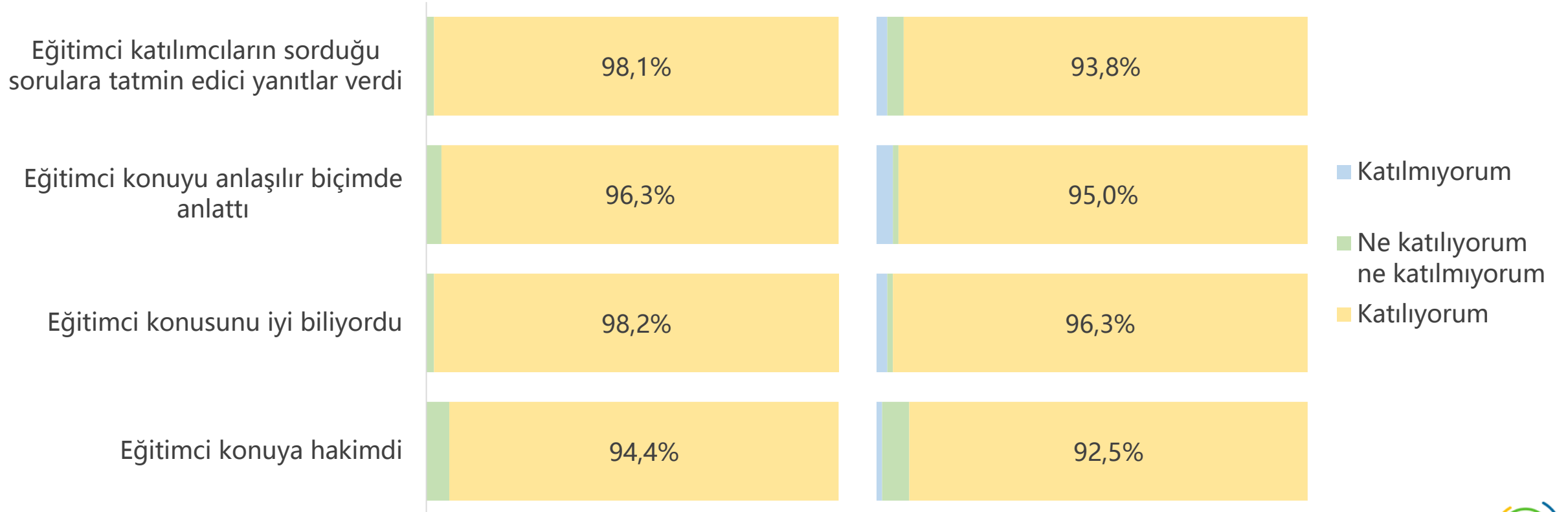
Eğitim Değerlendirmesi

Eğitmenlerin performansı konusunda **olumlu yönde mutabakat** var.

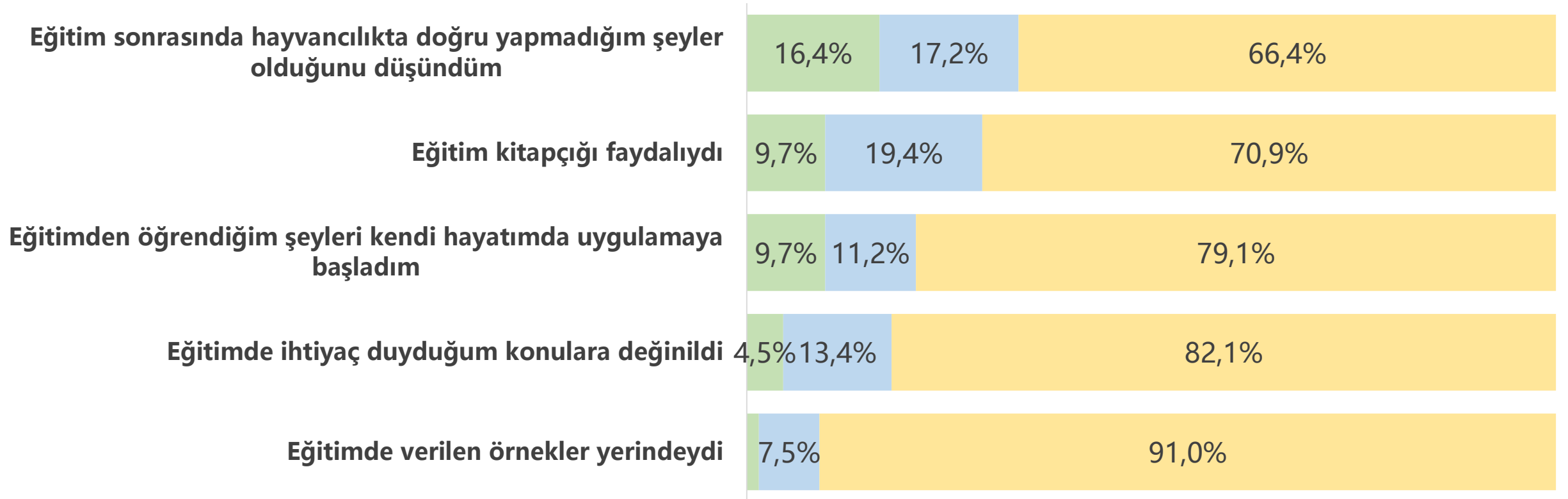
Hijyen

Sağlık & Besleme

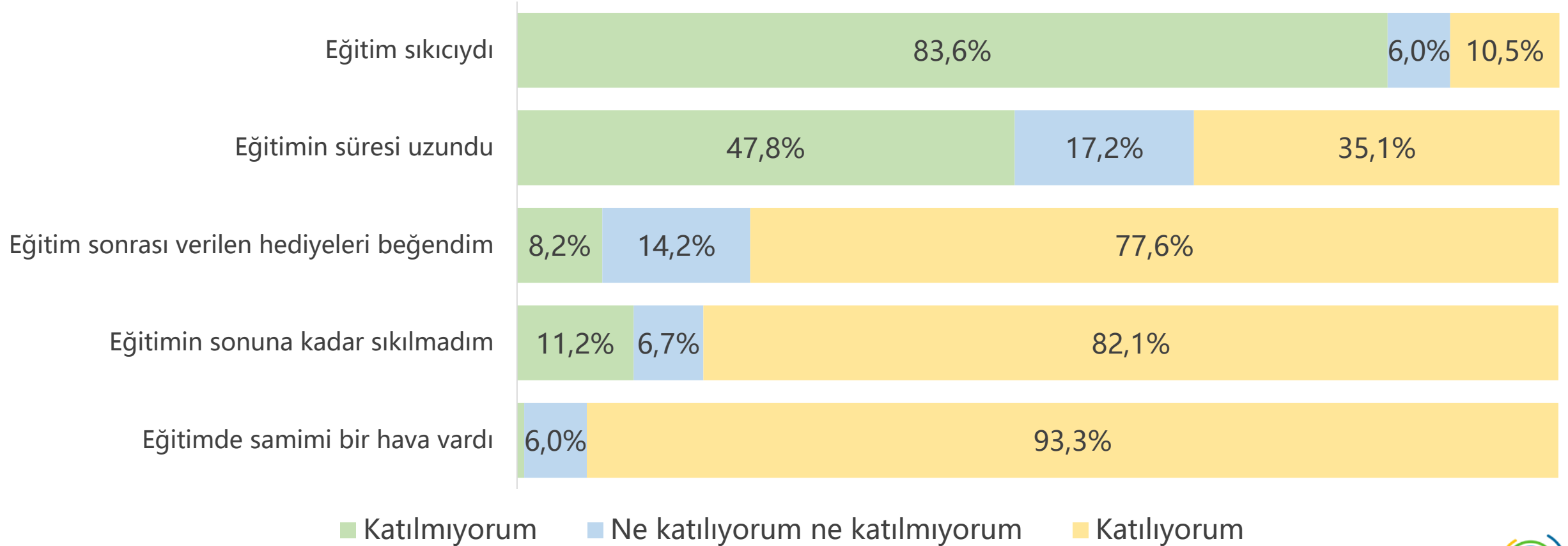

Eğitime katılan üreticiler **eğitim içeriği ile ihtiyaçlarının örtüştüğünü** ifade ediyor.

Verilen eğitim üreticilere **mevcut hayvancılık uygulamalarında eksikliklerinin olduğunu** düşündürtüyor.

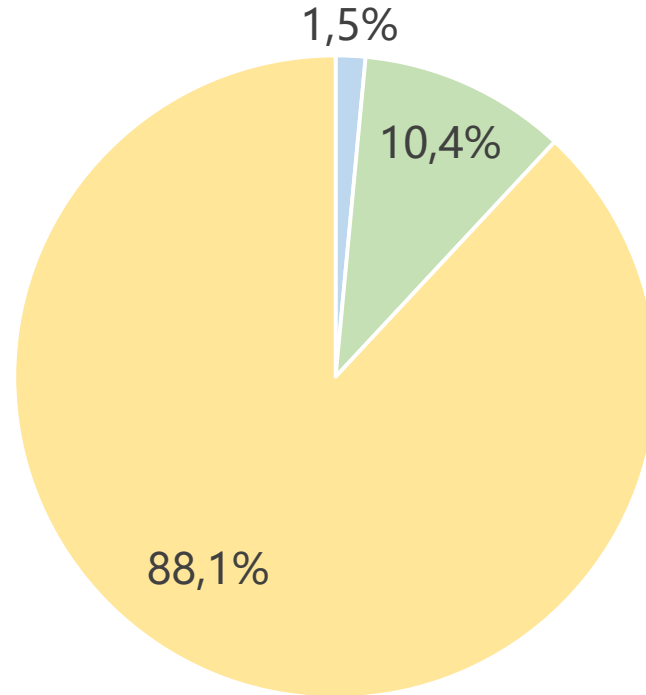
Eğitim süresi uzun bulunuyor.
Buna rağmen 10 üreticiden yalnızca 1'i eğitim sırasında sıkıldığını ifade ediyor.

Eğitim katılımcılarının **yaklaşık %90'ı** verilen eğitimden faydalandığını düşünüyor.

Tüm bunları değerlendirdiğinizde katıldığınız Pınar eğitimi ne derece yararlı oldu?

■ Yararlı olmadı ■ Ne yararlı ne değil ■ Yararlı

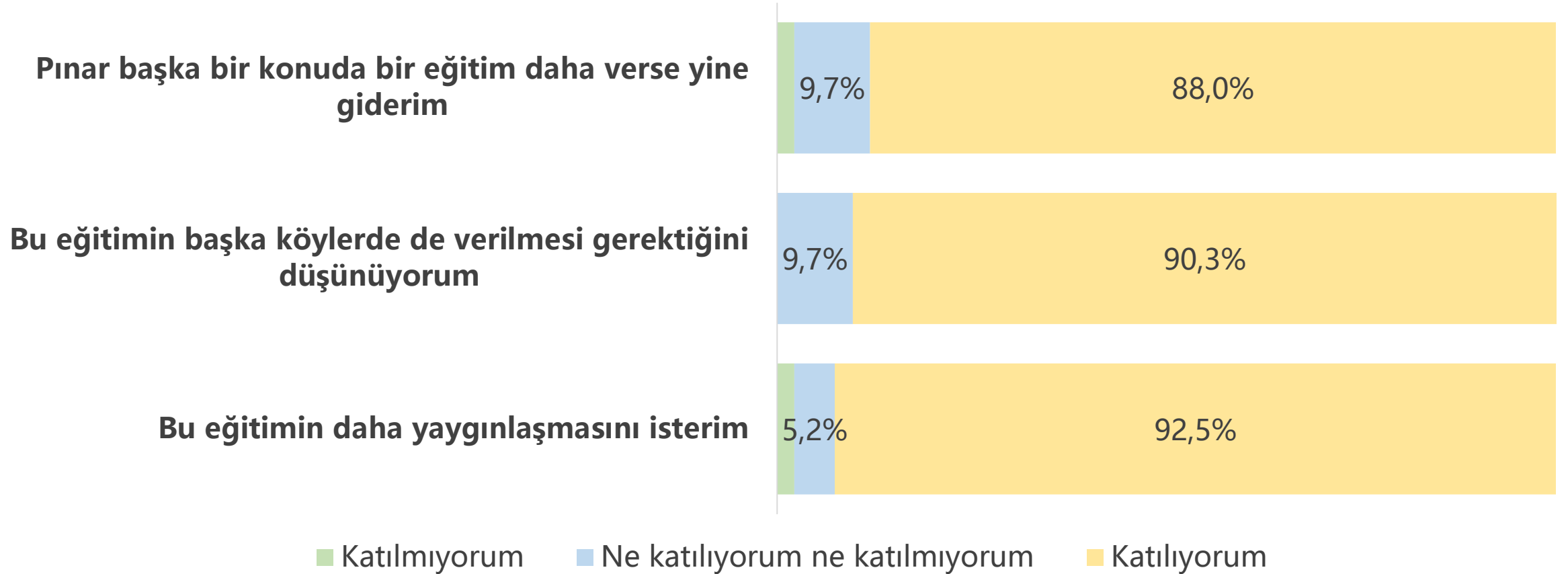

Pınar'ın eğitime katıldım. Gelseler iyi olur öyle. Hayvancılıkla ilgili beslenme, sağım konusunda bir sürü şey öğrendim. Adamlar bizden üstün.

Üretici, Erkek, Eskişehir

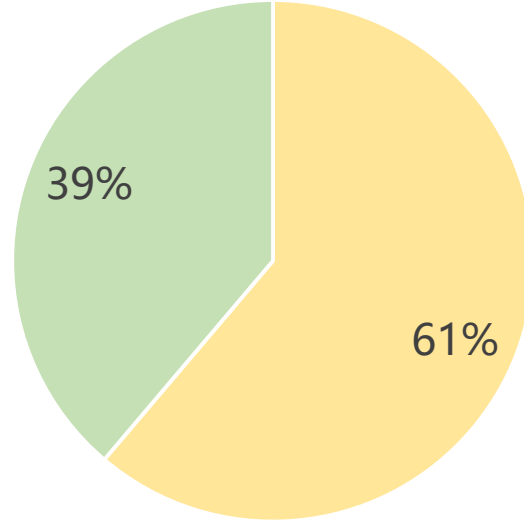
Üreticiler Pınar eğitimlerinin yaygınlaştırılmasını arzu ediyor.

Eğitimde öğrenilenler çevre ile paylaşılıyor:
Üreticilerin çoğunluğu uygulama sonrası çevreleri ile eğitim hakkında konuştuklarını ifade ediyor.

Eğitimden sonra eğitimde bahsedilen konulara ilişkin başka bir kişi ile sohbet ettiniz mi?

■ Evet ■ Hayır

«Kahvede oturduk ondan sonra insanlar yapıyormuş ama körlemesine yapıyormuş. Bildiğimiz de varmış bilmediğimiz de varmış»
Üretici, Bursa

Konuşulan kişi sayısı:
Erkekler 10
Kadınlar 6

Eğitimde, geçmiş tecrübelerinden bildikleri konular en çok akılda kalıyor.
Bu durum «zaten bildiğimiz şeylerdi» algısını güçlendiriyor.

«Eğitimi veren arkadaş güzel anlattı. Zaten bir kısmını da bildiğimiz için anlattıkları şeylerde pek sorun yaşamadık. Buzağılara değindi yem kalitelerine değindi. Günlük hayvan bakımlarına değindi. Kuru dönemlere değindi. Mastitisin neler olduğuna değindi. Eğitim ortamı iyiydi katılım da iyiydi. Köyde hayvancılıkla uğraşan ya da uğraşmayan herkes katıldı. **Ortam güzeldi salon kalabalıktı. Anlaşılmayacak bir şey yoktu.»**
Üretici, Erkek, Bursa

«Biz çekirdekten yetişmeyiz bize eğitim gerekmez. Ne yapacağımızı işimizi biliriz. Katılmadım ve gerek de duymadım. Faydası vardır yoktur bilemem ama biz bu işi çocukluğumuzdan beri yapıyoruz. Ben eğitim vereyim şimdi. Hayvanın hastalığını şunu bunu hepsini aştık biliriz.»
Üretici, Erkek, Eskişehir

«(...). Bu eğitimden sonra köylüler yine bildiğini okuyor çünkü yaşlılar. Eğitimin faydası illaki olmuştur. **Bilmediği konuları öğrenmişlerdir ama hiçbir şey değişmedi.** Ne sütün kalitesi arttı, ne içindeki mikrop oranı azaldı **ama bilinçlendi millet. Neyin ne olduğunu bildiler ama uygulama yok. Herkes de memnun bu durumdan.»**
Üretici, Süt toplayıcı, Eskişehir

Eğitim neyin nasıl yapılması gerektiği konusunda bilgilendiriyor, ancak kısa vadede «uygulama ile desteklenmeden» pratiğe dönüşme eğilimi kısıtlı.

«Anlatan kişi çok iyi anlattı fakat dışarıda başka bir etkinlik de olduğu için kafanın bir yarısı oradaydı bir yarısı içerideydi. Güzel bir eğitimdi. Mesela bir hayvan doğum yaptığı zaman biz hemen buzağı ondan ayırıyoruz. Oysa onun bir süresi varmış, yapmamız gerekiyormuş, artı hayvan sağdıktan hemen sonra en az 45 dakika boyunca ayakta kalması gerekiyormuş. Mesela biz onu eğitimde öğrendik. Çünkü meme uçlarının kapanması gerekiyormuş. Biz onları yapmıyorduk. Bunları bilmiyorduk bu konuda katkıları oldu (...) *Hijyen konusunda:* Tabii canım ona da değindiler mesela meme kontrolü, **ön ve son daldırma bunlar mesela bir soğan zarı gibi memeyi kapsıyormuş. Ama biz onları uygulayamıyoruz»**
Üretici, Erkek, Bursa

Kalite Pilot Uygulama Değerlendirmesi

**Pilot sonrası uygulamalar
eldiven, tek kullanımlık
peçete kullanımı gibi
değişiklikler kazandırmış.**

**Ancak malzemeler
ellerinde bulunduğu
sürece kullanıyorlar.**

**Uygulama mastitis önleme
için alışkanlıklar
kazandırıyor.**

Pınar'ın **uygulama önerileri** **akılda** kalıyor. Uygulama sırasındaki üreticilerin yaptıkları küçük hataları fark ettiği görülmekte. Ancak **pratikteki köklü değişimlere direnç** halen mevcut. Öte yandan bu davranışsal değişiklikleri gerçekleştirmeseler bile bu durumun farkındalar.

Verimlilik Pilot Uygulama Değerlendirmesi

Çamlı Yem diğer muadillerine göre daha kaliteli bulunuyor.
Çamlı Yem denince akla gelenler: Kaliteli, standart sahibi, güvenilir
ancak pahalı.

«Çamlı biraz da şöyle bir şey, bu işin Mercedes'i gibi. Herkes kullanamıyor yani. Hem fiyat bakımından hem de ulaşımı zor. Ulaşımı zor dediğim, saldırmıyor yani piyasaya. A markası her yere saldırıyor. Tek amaçları yem satmak. Neden? Adamların düzeneği bu. Ama Çamlı öyle bir şey değil. Sadece süt aldığı yerlere veriyor yemi. Yetiştirebiliyorsa. Fazlasını yetiştiremiyor. Onun için saldırmıyor. Kaliteyi de bozmuyor. Kaliteyi bozmaması en büyük sebep oluyor almak için. Kaliteyi bozduğu zaman zaten olmuyor.»

Üretici, Erkek, Tire

Çamlı'nın destek süreçlerinden memnuniyet yüksek. 7/24 hizmet sağladıkları belirtiliyor.

Çamlı Yem kullananlar çevresine de öneriyor.

«A markasından B markasına geçtik. Bir şey olmadı. B markasında ayak problemleri biraz daha az oldu. Ama Çamlı'ya geçtiğimizde bariz fark yaşadık yani. Hayvanın tüyü olsun, kendi olsun, sütü olsun. Bunları aldıktan sonra da bir şey diyemiyorsun yani yapamıyorsun. Parayı veriyorsun ama karşılığını alıyorsun.»

Tire, Üretici

«Mesela geçişin nasıl yapıldığı. Minimum zararla geçiş için. Yani bir anda yüklenemezsin hayvana. 1. gün şöyle yapalım, 2. gün şöyle yapalım, 3. gün şöyle. 1 ayda şöyle. Böyle böyle yüklendik yani.

A: Bu konuda yardımcı olundu mu size?

G: Tabii. Zaten 7/24 çalışıyorlar.»

Tire, Üretici

Çamlı kullanan üretici çevresine öneriyor.
Pınar Süt ve Çamlı Yem «Devlet gibi sağlam, zamanında ödeme yapan»
güvenilir bir firma olarak görülüyor.

A: Çamlı Yem 'i peki diğer süt üreticilerine, eşe dosta, kahvede hiç tavsiye ettiniz mi?

G: Çok kişiye tavsiye ettim. Mesela bu bölgede kullananlar da oldu. Memnunar yani. Gördüm.

A: Tavsiye üzerine geçen oldu mu?

G: Tabi oldu.

A: Yaklaşık kaç üreticidir?

G: Yaklaşık 8-10 kişi.

A: Yaklaşık ortalama kaç hayvanları vardır?

G: 25 – 30 hayvanları vardır. Değişiyor.

A: Yaklaşık?

G: Yaklaşık herhalde 300 – 400 hayvan kazandırmışımıdır.

Üretici, Tire

«Sağlamlık. Bir düzen var. Uysallık var. Oynama yok. Maddi anlamda. Ama bugün bir mandıraya verseniz, bugün süt 1,5 iken yarın 1.20 olabilir. Para yatmayabilir. Onlarda öyle bir sıkıntı var. Pınar'ın bir ödemesi var mesela. Etin, sütün hafta içinde bir ödemesi var. O gün geldi mi, o gün para yatmıştır yani. Devlet gibi.»

Üretici, Tire

«Gayet sağlıklı, düzgün bir firmadır. Sağlıklı üretim yapan, düzgün bir firmadır. Yıllarca içinde bulunduğum bir firma.

A: Siz çalıştınız mı Pınar'da?

G: 8 yıl çalıştım. Bildiğim için. Kaliteli üretim yapan, hassas üretim yapan titiz bir firma.»

Üretici, Urla

Şubat 2019